

VIJESTI IZ STANARA

IZGRAĐENA KINO SALA

Rudnik lignita Stanari, u saradnji sa Zemljoradničkom zadrugom, je izgradio bioskop sku salu. Za nabavku namještaja i sinemaskop uređaja plaćeno je 4 miliona dinara. Zadruga je ustupila svoj dom i nešto inventara. Sada se čeka samo aparatura, pa će se filmovi prikazivati 2 puta ne djeljno.

ZASAĐENO 600 KOMADA VIŠANJA

Pošto uslovi za poljoprivrednu proizvodnju na ovom području nisu dosta povoljni Zadruga iz Stanara je odlučila da se orjentiše na voćarstvo. Kako ovdje dobro u spijeva višnja, a takođe ima dobru prođu na tržištu Zadruga je nedavno zasadila 600 komada višanja Španskih sorti.

Višnje su nabavljene iz deventskog »Rasadnika«. Takođe je sa »Rasadnikom« sklopljen ugovor za isporuku 1.000 komada višanja za narednu godinu,

REMONT ZADRUŽNOG MLINA

Nedavno je izvršen remont motornog mlina u Dragalovcima. Sada je mlin instaliran na električni pogon. Njegov kapacitet je 300 kg. na sat. Za remont mлина utrošeno je 400 hiljada dinara.

Ž. Đ.

ŠESTA GODIŠNJICA RUDARSKOG NASELJA

Ovogodišnji Dan rudara, 21. decembar, rudari Rudnika lignita Stanari proslaviće u znaku daljeg prosperiteta svog mladog naselja. Prošlo je svega šest godina od njegovog osnivanja, a već liči na malu varošicu. Stanari danas imaju veliku zdravstvenu stanicu, društveni dom, školu, kanalizaciju, neonsko svjetlo i dosta komfornih stanova.

U rudniku je zaposleno oko pet stotina ljudi ovog nekad pasivnog kraja. Ali sad je nemaština prošlost o kojoj će djeca rudara slušati samo na času istorije u školi.

Legende o zemlji stanarskoj

Legenda prva i početak društva: Prema stanarskom kraju priroda nije bila mnogo dežiriva. Zvijerima je dala malo šume i šikare, a ljudima samo nekoliko pregršt dobre zemlje i dunume škrte pjeskušte. Iz pjeskušte teško niče žito, a po goletima neravnih proplanjana trava nikne tek toliko da stada prezive.

Ovdje je i nebo ljuštio. S jeseni maglama pritisne dolovo po se s pastirima zasmijava, zimi proglaši bijelo carstvo iz koga se teško izlazi, u proljeće zablati putove goneći ljude da razmiješaju pečalbi. Ljeti opće i narod i stoku.

I kada je kroz Stanare prošao prvi voz i navijestio svojom reskom piskom da se nije više bogu za ledima, Peškaljevići, Kovačevići, Stefanovići, Prodanovići i ostali počeli su da se otiskuju trbuhom za kruhom. S tugom u očima pozdravljali su se rođacima i s okolnim brdima gdje su se još u ratu odre-

laze kućama u pismima su se kleli da će škrctici zavrnuti šiju. Prije šest proljeća njihov drug i ratnik Kojo Jotić udario je prvi kamp u stisnute čeljusti zemlje Rudnika je otvoren. Stanarci su počeli da se vrate u svoj kraj i da se upisuju u spisak prvih rudara. Rudnika lignita u Stanarima.

Legenda druga i dvije priče: Danas, kada dodete u Stanare, po danu će vam zaako zapeti malo, ali lijepo rudarsko naselje, po noći ćete se začuditi neomima, a prolaznici će vas pozdravljati sa: Sretno! Rudarski pozdrav umjesto dobar dan, umjesto dobro veće. U krčmi pokraj tračnica i novoga puta gosti u rudarskim Šljemovima pi-juckaju Šljivovici i tvrde da im se uz nju lakše odreći sebe zemljoradnika. A to odricanje je biti ili ne biti i njihovo i rudničko. Njihovo i rudničko još nije zajedničko, jer oni se teško odro-

rudare, stručni kursevi i seminarci svoje. To tvrdi upravnik Rudnika Franc Kovac i poslovode Mile Matos i Anto Tomić. A oni odlično poznaju prilike u Rudniku. Njihova riječ je ohrabrenje. Ohrabrenje je da budu radari dečaju o Mirku Pekaljeviću nego o Mitru Vintoniju. A oba su radari i oba sa snažnim mišicama. Istina, Mitar više nije u rudniku. Otišao je. Međutim, to nije razlog što pada u zaborav. U zaborav, iako je tradio za trojicu.

Priča prva: Mitar je došao u rudnik kao stari rudar. S bogatim iskustvom. Primata li me na posao. Primamo. Prigave naravi, vrijednih ruku. Radnik „nema se šta. Kao brdo velik. S čovjekom na ramenu ustrči uz brdo. Četiri velike može da eksira. Četiri velike Šljive nije baš lako eksirati. Rudarski mu Šlijem na vrh glave malo kičkiagnut na desnu stranu. U jami izgura kao trojica drugih. Popije koliko četvrtvica. Novopečeni rudari iz okolnih selja divili su mu se i smatrali da je to pravi. Gledali su ga sa strahopostojanjem. Poštovanje drug Vintoni! Zdravo, dečkići! Izvoli, drug Vintoni, stan svijetljao i čist. Izvoli, imao i svjetlo. Možeš uključiti radio, rešo. Mitar je bog. Zdravo dečkići. Četiri na eks. Pet na eks. Da se kladimo na litru. Sutra Mitar demolira stan. Razbijao stakla. Mitre, što to radiš. Tišina dečki. Mitre, kakva je to gužva bila u gostonicama. Dečkići, bez priče. Na eks. Jedna, dvije, tri. Mitar je bog. Dan po dan, i jednoga dana, dečkići se počele odrijeti boga Mitra. Stvorjen je prvi rudnički savjet. Poče se raspravljati o ekonomskim jedinicama. Mitar nikoga ne sluša kada eksira. Tako dan po dan. Dan po dan i Mitar ode iz kolektiva. Nestade legende o njemu.

Priča druga: Mirko Pekaljević je bio šesnaestogodišnji mlađadi.

Iskolačen očiju slušao je kako izgleda u utrobi zemlje. Vrzmarao se oko jamskog otvora. U osamnaestoj se zaposlio. Prvo kurir. A kada je postao kopać, zasvjetljene su njegove plave oči. Mišice nabrekle. Izbacivao je stotinu sedamdeset kolica više nego ostali. Skroman, M. ANDRIĆ

Blago je pronadeno u utrobi zemlje

kli boga. Najteže im je bilo odmaknuti od štala u kojima su ostajali mršavi volovi — iznemogli i vjerni drugari. Jer, vo je bilo nuda da će se pjeskuši slomiti zubi, da će se preživjeti.

U tundri se sanjalo o svojim potleušicama čekajući da neko razdere tanki kožuh ili vada i zaviri u utrobu pogane škrvice. Znalo se da u ravnicanama pjeskušte postoji crno zlato, ali nikao da prodre do njega. Kada je bila na pragu sloboda i kada su preživjeli ratnici javljali da do-

duju od zemlje. Istina, sve više se primiču rudniku, ali se njihov Radnički savjet dobro zamislio nad podatkovom za pola godine 1960 izostanaka sa poslu. Raspravljiva Radnički savjet i rasprave traju satima. Zastane se nad činjenicom da je drugar rudar sišao sa brda po pred samu jemu i da nije dozvolio da se u blizini njegove nove kuće postavi električni stub za dovod struje u jamu u kojoj radi i on. U rudniku tvrde da je takvih pojava sve manje i da večerasnja škola za

HUMORESKA

KONKURS ZA SEKRETARICU

Pa ovaj naš direktor zapostili u preduzeću cijelu svoju rodinu i poznanike — dobavljali su za vrijeme konferencije (naravno za vrijeme kuršusa).

I svi smo primijetili promjene koje su se dešavale sa direktorom: postao je nekako blijeđ, uvijek zamisljen.

Ma da smo počeli da ga sazaljevamo zbog takvog njegovog stanja, nismo mu pratišli to što u preduzeću radi većina koje je on zaposlio, a ne biro rada, čija je to nadležnost. E, baš zbog toga je, rekoh vam, počeo da gubi ugled u našim očima. I kad je izgledalo sve beznadežno, drug direktor opet povratio ugled. A evo kako je do toga došlo.

Raspisalo naše preduzeće konkurs za sekretaricu. Odnosno raspisao konkurs za sekretaricu drug direktor. Dotle je sekretarica bila najbliža komšinica našeg direktora. Udalja se djevojka i otišla.

Svi mi znamo kakvi su naši konkursi za sekretarice. Navalni i malo i veliko, i stari i mlađi. Stiglo je toliko molbi da je jedan službenik morao biti honorarno angažovan za arhivara. Medu prijsjeljim molbama jedna je bila interesantna: neki Mujo molni da se isprobaju njegovu kvaliteti i kaže: „Kad može Deni Kej da igra Marlenu Ditrih, zašto ja da ne mogu da imitiram Bržit Bar do i postanem direktorova sekretarica?“ Njegova molba je odmah odbaćena, kao neozbiljna. U isto vrijeme stigla je i molba direktorove taštice,

— Gotovo je, — rekosmo svi redom. — Gospo tašta je veći favorit nego kad Sloga igra protiv Proletera iz Tescice.

— Svi smo bili ubijedeni da će drug direktor izabrati

svoju taštu, da je to savršena stvar. Uzgred, bilo nam je jasno i to da će on tim potezom sasvim izgubiti autoritet.

Ali, bogami, bi velike čudo! Naš drug direktor odabaci taštinu molbu kao da nije ni bila. Za sekretaricu izabra drugu... Zli jezici nisu miruju. Eto sad pričaju kako je naš direktor odabacio rođenu taštu zato što naša nova sekretarica ima samo osamnaest godina, što nosi tjesne sukne i što je elegantna. Sujet, kao sujet, mora nešto da priča, jer na kraju je najvažnije da je naš direktor povratio raniju reputaciju. R. STOJANOVIC

PROSLAVA DANA RUDARA

OTVOREN RESTORAN DRUŠTVENE ISHRANE U STANARIMA

Dan rudara svečano je proslavljen u Rudniku lignita Stanari. Svečanost je trajala cijeli dan, mjesto je oživjelo, dobiti sasvim novi, praznički izgled.

Tog dana otvoren je restoran društvene ishrane najlepši objekat u ovom naselju, a takođe i jedan od najmoderne uredenih restorana društvene ishrane u našem srežu. U njegovu izgradnju uloženo je 35 miliona dinara, izgrađena je sala za ručavanje sa binom koja će ujedno služiti i za sastanke i kulturno-zabavne priredbe. Pored toga postoji moderno izgrađena kuhinja, sala za sjednice.

Dan rudara bio je i komercijalni dan. Jer, toga dana su se sklapali ugovori sa kupcima za narednu sezonu, a pored toga u Stanarima je gostovalo Kulturno-umjetničko društvo „Ismet Kapetanović“ iz Doboja.

Novi restoran društvene ishrane

UKRATKO IZ STANARA

Nabavljen televizor

Ovih dana u Stanarima je instaliran televizijski prijemnik, koji je nabavio Rudnik lignita. Televizor je smješten u sali restorana društvene ishrane i on će, bez sumnje, uveliko poboljšati kulturno-zabavni život mještana.

Zadruga u Stanarima do sada otkupila sto tona kupine

Prije dvadeset dana Zemljoradnička zadruga u Stanarima počela je sa otkupom kupine na svom području. Od devet otkupnih stanica, koliko ih ima ova Zadruga, najveće količine je otkupila otkupna stanica u Stanarima. Otkup je u punom jeku i pred svim otkupnim stanicama u popodnevnim časovima mogu se vidjeti kolone ljudi, žena i djece sa svojim posudama napunjеним kupinom. Do sada je otkupljeno sto tona. Na ovom području je planina Krnjin na kojoj ima mnogo kupina.

Za mještane ovog kraja otkup je vrlo povoljan, jer im se za jedan kilogram plati pedeset pet dinara. Pored kupina Zadruga je vršila otkup vargana i višanja, što je dobro došlo seljacima ovog kraja. Zadruga je otkupila dvije i po tone vargana i dvadeset tona višanja. Otkupljeno voće je isporučivala preduzeću »VOĆE« EXPORT — IMPORT u Zagrebu jer je sa istim prethodno sklopila ugovor. Isto preduzeće svakodnevno vozi otkupljenu robu u tvornicu na predradu.

Josip BUDULICA

U Stanarima uskoro bioskop

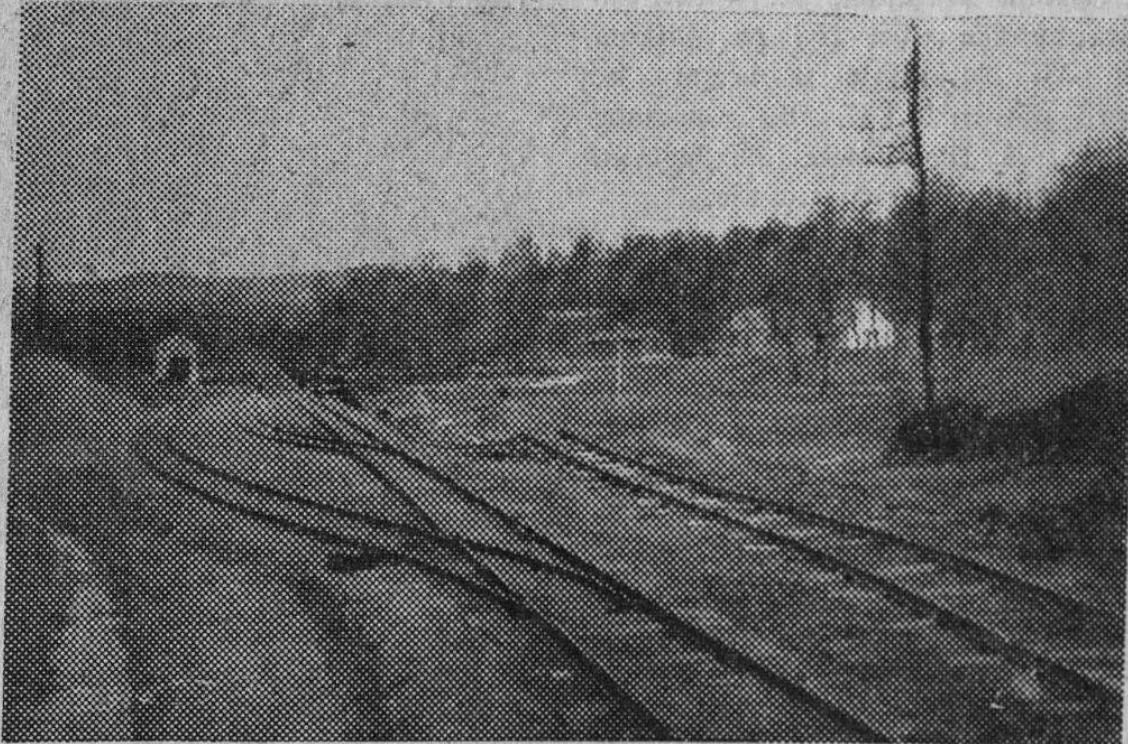
U Stanarima ne postoji bioskop, nego se predstave prikazuju kada navrati pokretna aparatura Kulturno-propagandnog centra iz Doboja. To je svakako bilo nedovoljno da se upotpuni praznina koja se uveliko osjećala u kulturno-zabavnom životu ovog naselja. Nedavno su nabavljeni i dva televizora, ali i to nije sve. Zato je ovih dana Radnički savjet Rudnika lignita razmatrao predlog da se nabavi kino-aparat. Svi su izgledi da će ona u najskorije vrijeme stići u Stanare.

Ž. Đ.

Radovi na putu Stanovi—Rudanka

Novi kolosijek

Radovi na izgradnji trećeg industrijskog kolosijeka u Rudniku Stanari intenzivno napreduju. Ovdje se očekuje njegov skoriji završetak, što će uveliko do-

prinijeti da se otkloni usko grlo transportovanja uglja. On će prema predračunu koštati 21 milion dinara, a Rudnik ga gradi iz vlastitih sredstava.

Osnovano KUD »Rudar«

Ovdje je osnovano Kulturno-umjetničko društvo »Rudar«. Pošto je Rudnik nabavio nekoliko instrumenata, to će se u njegovom sastavu osnovati i muzička sekcija. Osim toga djelo-

vaće i dramska i folklorna sekcija. Na skupštini je izabran i upravni odbor od 9 članova. Za predsjednika društva je izabran Zdravko Vasić, a za sekretara Krunislav Lukić.

POČEO KURS ZA KOPAČE

U Stanarima je počeo kurs za kopače i pomoćne kopače. Kursevi će trajati 6 mjeseci, a počita ih ukupno 42 radnika i to po 21 kandidat za kopače i pomoćne kopače. Nastavu će izvo-

diti predavači iz Rudnika, inženjeri i tehničari. Poslije završetka kurseva kvalifikaciona struktura radne snage u Rudniku biće znatno poboljšana.

Šezdesetogodišnji pionir iz Stanara

Zabilješke o ratnom veteranu i pioniru narodne vlasti u našem kraju Dušanu Laziću. Dušan je bio prvi odbornik, zatim predsjednik opštinskog i sreskog i član okružnog narodnooslobodilačkog odbora —

Za Dušana Lazića nije bio nov i nepoznat početak: »Za novu, narodnu vlast, za prava radnika i seljaka«, koji se četrdeset prve pronio njegovim sefom Rašković, cijelim stanar-

Dušan Lazić

skim krajem... Cika Dušan je još od 1919. godine, kada se bio zaposlio kao u radnici u teškoj Destilaciji, osjetio režimski jaram za vratom, osejali su ga svih radnici u zemlji i borili se da bi ga skinuli; borio se i Dušan Lazić, i kao radnik i sindikalni povjerenik. Ali, trebalo je decenije da proučuju, da bi se parola »Za prava radnika...« počela pretvarati u djelo, u živu stvarnost. Dušan je bio među prvima u svom kraju, kao i onda, dvadesetih godina ovog stoljeća, koji je tom parolom stvarao narodnu snagu, kao dio opštujugoslavenskog pokreta naprednih snaga za novu vlast, i prava radnika, ali ovoga puta i sa još jednim »za« — za slobodu, koju je njemački fašizam bio oteo.

Odbornik prvog NOO

Drugovi iz partiskog rukovodstva nisu se dvomili da Dušan Lazić predložio za odbornika prvog sreskog narodnooslobodilačkog odbora. Bilo je to u decembru 1941. godine, kada su i u cijeloj zemlji stvarani ovakvi odbori, kao čeliće novih narodnih vlasti, kojoj je ustupala mjesto stara, kompromitovana vlast, vlast žandara, kortska i politikanata. Kao pošten, bistar i odvažan radnik i tezak, Dušan je voljen u svom kraju, pa su ga zato njegovi seljaci rado i prihvatali kao svog predstavnika.

— Bilo je, zainte, časno tada biti odbornik, ali i veoma teško, jer je mač u svakom trenutku lebdo nad vratom, jer je valjalo danonosno obavljati odborničku dužnost — piše Dušan Lazić, prisjećajući se pojedinstvenih teških dana rata. Osnovni zadatok odbornika bio je 1941. godine: obavještajni rad za partizane, odnosno prikupljanje podataka o kretanju žandarma, ustaša i domobrana, o njihovom naoružanju i namjerama. Uz to, odbornici su bili dužni da organizuju prikupljanje oružja za partizane, da po selima razgovaraju sa ljudima o ciljevinama partizanske borbe i da ih pripremaju za tu borbu...

Glave je, kaže Dušan, vječito bilo tu borbi i jedna nogu u grobu. Noću sa partizanima, danje se provlačiti između neprijateljskih patrola i legla, susretati se sa njima, sa tajnim porukama u opincama ili pod šeširom, nije bilo nimalo prijatna stvar za Dušana Lazića i njegovog drugove, koji su bili spona između partizana i naroda. I nije bilo nikakvo iznenadjenje, što je žandarmerski komandir, neki Marko Čilić, jednoga dana Dušanu podnio pistoli pod vrat i naredio mu, kao sumnjičivom, da nikuda ne smije da se kreće, već da sjedi kod kuće u kućnom pritvoru. Ali, Dušan je bio »poslušan« samo toliko dok suše ne zaroni za brda, a onda bi nastavio svoj posao. I tako su partizani u stak doba imali poneke »svježu« vijest, ona im je stizala svuglav. U prvo vrijeme odbornikovanja, Dušan se češće sastajao sa poznatim partizanskim rukovodicima koji su stizali na stanarski kraj: Radom Licitom, Miljanom Radmanom, a kasnije i sa Durom Pucarom i Osmanom Karagićevićem.

Teškoće poslige četničkog puča

Mnoge muke i iskušenja odbornici u stanarskom kraju doživeli su poslije četničke izdaje, 1942. godine.

dodgodilo se čudo, pa je neko Dušan pokazao vrata, a on se onda vinuo do prve šume... Dugo vremena se zatim krio, sve do dolaska Fete kožarske brigade, kada su ga iz ove partizanske jedinice potražili i dali mu nove zadatke.

Nova funkcija

Godine 1943. u stanarskom kraju formiran je prvi opštinski narodnooslobodilački odbor koji je djeloval području nekih triinaest selca. Dušan Lazić je izabran za predsjednika ovog odbora.

— Zadatak odbornika sada je postao složeniji nego ranije — piše nam dalje Dušan. Trebalo je razviti agitaciju za vracanje ljudi iz četničkih redova, predočavati njihovo skoru propast; trebalo je zbrinjavati ugorene partizanske porodice, sakupljati hrano za partizanske jedinice... Znate, nije ni njima bilo lako, ne mogu icti gladni, na primjer u Rudanu da kidaju prugu, ili na neku četničku skupinu i tamo krvartiti. Trebalo ih je nabraniti, trebalo je da odmore... Svaka čast ovdješnjem svijetu. Niko nikada nije odbio da preda i zadnji zalagaj, samo ako je za partizane. Volio ih je svijet, svak je znao da ne pljačkaju, da ne ubijaju, da se bore protiv Nijemaca i ustaša, a što se tiče četnika, svak je, opet, znao da čine sve što ne valja, i da uz sve to ratuju na strani okupatora. Dosta su poštenog svijeta pobili tih godina u ovom kraju. Ubije nam i nekoliko odbornika: Milana Kovačevića, Miku Bjeličića, moga brata Simu, zatim Jerinu Bjeličić, Jakova Starčevića, Milana Stankovića.

Uprkos svemu tome, narodna vlast se razvijala i aktivno djelovala na stanarskom području. Djelovalo je i narodni sud i omladinska organizacija. Za vrijeme rata iz našeg kraja imali smo i učesnike na zasjedanju narodnog suda (s desna): Dušan Kajganić, Jovo Dekić, Dušan Lazić i Petar Miletić.

Narodni sud (s desna): Dušan Kajganić, Jovo Dekić, Dušan Lazić i Petar Miletić

IVICA CIČAK, BIVSI PREDSJEDNIK NARODNOOSLOBODILAČKOG ODBORA U BOS. BRODU

Za tajnu znaju svi, samo ne neprijatelj

Brodanin IVICA CIČAK, koji je poslije rata bio na najistaknutijim društveno-polititskim i rukovodećim mjestima u privredi ove komune bio je u toku rata, od 1942. godine, sekretar Mjesnog komiteta KPJ za Bosanski Brod i užu okolinu. Kad je u oktobru iste godine, na sjednici ovoga komiteeta, formiran mjesni narodnooslobodilački odbor, za njegovog predsjednika izabran je Ivica Cičak. Zamolili smo ga da po sjećaju na ukratko ispriča neki doživljaj iz tog vremena.

Bosanski Brod je — pošto je drugi drugi Cičak — s obzirom na svoj komunikacioni i geografski položaj, grad kome je okupator u poslijednjem ratu pridavao veliki strategijski značaj. Onda nije čudo što je tokom čitavog rata u ovome mjesniju bilo projiceno više okupatorskih vojnika nego stanovništva. Zbog ovoga su uslovni za ilegalni rad bili veoma teški i puni opasnosti, a ipak se radi.

U okviru mnogobrojnih i raznih zadataka i akcija, često sam prebacivao grupe i grupe ilegalaca iz Bos. Broda u partizane. Radeci to, jednoga dana došao je na red za prebacivanje i

jedan moj brat. Ja sam ga smješto u kukuruz i ostavio s naredbenjem da tu čeka dok ne nade povoljan trenutak za prebacivanje preko Save, jer je neprijatelj bio oprezen i svud oko bile su straže. Čekanje na ovaj »trenutak« potrajal je 3 dana. Kada sam sjutradan pošao na »zborno mjesto« da oblimerem brata, tamo su, na moje velike iznenađenje, bila još dva omadljiva. Na moje pitanje što su rade, brzo su mi odgovorili da će partizana biti više ako i oni podu. Bili su nam poznati i nije bilo sumnje da su to naši ljudi. Upozorio sam ih na potrebu da budu disciplinovani i oprezni, pa sam otisao.

Kada sam dan kasnije ponovo došao u naš kukuruz, iznadio sam se još više — tamo je bila skoro desetina »regatura«. Naime, pored trojice prvih, došla su još trojica novih kandidata. Njihov odgovor je bio isti kao i onih prethodnog dana, pa kako se radio u svemu o istom slučaju, to sam i ove momke aktivirao. Međutim, ono što me je ozbiljno naljutilo, to je raspoloženje i veselje u kome sam ih zatekao. Oni su uopravo igrali kolo i sav kukuruz

AVNOJ-a i ZAVNOBIIH-a Mirta Subotića, Boška Hadžića, na primjer, zatim je i omladinska organizacija uputila na Drugi kongres USAOJ-a moga sina Dragu.

Prvi predsjednik reza

Tokom 1943. godine u centralnoj Bosni narodnooslobodilački pokret se brzo razvijao. Na tom terenu djelovalo je tešansko-teški partizanski odred, a formirane su i prve srednjobosanske brigade. Četničke jedinice su se sve češće osipale. Narodna vlast se jačala i njena uloga postala je sadržajnija i značajnija. Tako je u prvoj polovini 1944. godine došlo do formiranja prvog Sreskog narodnooslobodilačkog odbora, koji je imao vesoma široko područje: od Teslića i Tešnja do Prnjavora i Dervente. Za predsjednika odbora izabran je Dušan Lazić, a za sekretara Kojo Jotić. Sjedište mu je bilo u Kulinićima. U odboru su se nalazili još i Dušan Kajganić, Savo Vasić i Hinkija Smalbegović. U okviru sreskog odbora djelovalo je više novoformiranih opštinskih narodnooslobodilačkih odbora.

— Zadatak odbornika sada je postao složeniji nego ranije — piše nam dalje Dušan Lazić. Trebalo je razviti agitaciju za vracanje ljudi iz četničkih redova, predočavati njihovo skoru propast; trebalo je zbrinjavati ugorene partizanske porodice, sakupljati hrano za partizanske jedinice... Znate, nije ni njima bilo lako, ne mogu icti gladni, na primjer u Rudanu da kidaju prugu, ili na neku četničku skupinu i tamo krvartiti. Trebalo ih je nabraniti, trebalo je da odmore... Svaka čest ovdješnjem svijetu. Niko nikada nije odbio da preda i zadnji zalagaj, samo ako je za partizane. Volio ih je svijet, svak je znao da ne pljačkaju, da ne ubijaju, da se bore protiv Nijemaca i ustaša, a što se tiče četnika, svak je, opet, znao da čine sve što ne valja, i da uz sve to ratuju na strani okupatora. Dosta su poštenog svijeta pobili tih godina u ovom kraju. Ubije nam i nekoliko odbornika: Milana Kovačevića, Miku Bjeličića, moga brata Simu, zatim Jerinu Bjeličić, Jakova Starčevića, Milana Stankovića.

— Zadatak sreskog odbora bio je: širenje i jačanje narodne vlasti na oslobođenoj i okupiranoj teritoriji, vrbovanje ljudi iz četničkih redova u partizane, brigadi o smještaju i ishrani jedinica, zbrinjavanje izbjeglica, zatim širenje propagande u korist oslobođilačke borbe — piše nam Dušan Lazić. Sada nam je bilo mnogo lakše izvršavati takve zadatke. Stizao nam je propagandni materijal koji smo rasturali po selima. Dobijali smo, po red ostalog, partizansku štampu, brošure o II zasjedanju AVNOJ-a, i dr. U selima smo imali sve više i više »svojih« ljudi, pa su i zadaci uspešnije izvršavani.

Dušan Lazić postao je ubrz, u ljetu 1944. godine i član Okružnog narodnooslobodilačkog odbora za centralnu Bosnu. Predsjednik ovog odbora bio je Vid Nježić, a sekretar Dušan Josipović; u njemu su takođe radili Mitar Subotić, Boško Hadžić i drugi.

Juna mjeseca 1944. godine sjedište Sreskog odbora preseljeno je u oslobođeni Teslić, a dva mjeseca kasnije — u Tešnjan.

*

Ratni veterani i pionir nove narodne vlasti u našem kraju Dušan Lazić danas spokojno živi u svom selu Rašković, nedaleko od starnarskog rudnika. Zadovoljan je prizanjem koje mu je odato za zasluge iz prošlosti, ali nije zadovoljan što je zagozio u sedmu deceniju života, htio bi da je još mlad, bar nešto mladi, htio bi da i sada podmeće leđa pod breme društvenih zadataka, pa makar i ne bio među najboljima u svom kraju, kao nekada. Ipak, Dušan se i danas ponekad nade među onima, koji su nastavili odande dokle je on stigao. Zna da se zbog nečega na njih i izgalmi, i da spomenute dane i godine kada su se zadaci izvršavali — sa glavom u torbi.

oko njih bio je izgađen. Ozbiljno sam ih ukorio zbog toga »programa« koji je lako mogao pratiti i okupator i rekao im da im je to posljednja opomina. I bila je. Toga dana sam ih prebacio u partizane — završio je Ivica Cičak.

D. CIPOVIC

Ivica Cičak

Sijalice i u selu Osredak

Sela Osredak, Dragalovci i Ku laši pokrenuli su akciju elektri fikacije sela koncem 1958. godine. U tu svrhu zaveden je mje sni samodoprinos. U 1960. ras formirana je opština Stanari, te su Kulaši pripali opštini Pr njavor i odustali od zajedničke akcije. Međutim, Dragalovci i Os redak nastavili akciju ubiranja i zavođenja samodoprinosa. Dra galovci su dobili svjetlo 1961. O

sredak je i prošle godine na stavio sa naporima i povučena je visokonaponska linija od Dra galovaca do Osredaka. U isto vri jeme izgrađena je niskonapon ska linija i ugrađena unutrašnja instalacija u dvadeset doma činstava. U ovoj akciji Osredak je dobio pomoć Opštinske skup štine, te je za Dan Republike selo osvijetljeno.

U ovoj akciji nisu učestvova li svi domaćini sela prema svo jim mogućnostima. Bilo je i takvih koji su se podsmjehivali kada im je govoren o ovom objektu koji je prema predra čunu trebalo da košta osam i po miliona dinara. Prilikom za vršetka radova vladalo je prazi nično raspoloženje. Dva dana bi lo je veselo uz pjesmu, igru i pucnjavu.

Sad članovi Građevinskog od bora namjeravaju da izađu pred zbor birača da mu polože ra čun o utrošku sredstava. Tom prilikom oni će dati novi pri jedlog zboru birača: da se za vede mjesni samodoprinos za gradnju puta koji će vezivati selo Osredak sa željezničkom sta nicom u Dragalovcima. Kad o vaj put bude gotov, a predviđa se da će za tri godine biti za vršen, tada neće biti više ni kakve prepreke da se u selo dođe automobilom, dok danas bolesnike moraju na leđima pre nositi do željezničke stanice.

Aktivisti Socijalističkog save za vjeruju da će se i oni koji do sad nisu vjerovali u snagu sela u ovoj akciji drukčije po staviti.

Mitar Subotić

IZVJEŠTAJ

Matičnog ureda u Doboju za period od 2. do 11. decembra 1963. godine

Dobili sina:

Slobodan i Borka Topić, Milan i Smaila Popović, Jovan i Jovanka Mi letić, Redžo i Zlata Nuratović.

Dobili kćerku:

Mato i Ankica Jeleč, Bogdan i Milja Narić, Muhamed i Almasa Rakano vić, Stefan i Ljubica Filipjak, Mu stafa i Ajša Hodžić, Drago i Ver onika Petrović, Spasoje i Bosa Paravac, Vasilj i Vida Ninković, Tajib i Zineta Subašić, Husein i Rukija Dubravac.

Umrli:

Tubić Borka, dijete; Stavenović Jela, domaćica, 30 g.; Begić Zlata, domaćica, 35 g.; Pavlović Dragomir, dijete; Skopljak Selveta, domaćica, 18 g.; Džinić Zirafeta, dijete; Domazet Vladimirk, dijete; Čavić Alekса, zemljoradnik, 51 g.; Nikolić Dragan, dijete; Penava Danko, dijete; Baruk čić Drago, dijete; Lović Tomislav, dijete; Radovanović Boško, dijete; Hu skić Zijad, dijete; Smiljanić Simeun, invalid-penzioner, 65 g.

Gradnja puta Rudanka - Stanari

Šahovski klub i u Stanarima

U planu rada za ovu godinu Sleskog šahovskog odbora u Doboju predviđeno je da se osnuje još nekoliko šahovskih klubova ne samo u gradovima nego i po selima.

Na inicijativu Odbora ovih dana u Stanarima će se održati osnivačka skupština šahovskog kluba. U ovom mjestu već odavno postoji veliki interes za šah, a ima i nekoliko darovitih šahista. Klubu će pomoći pružiti Mjesni komitet Saveza omladine i Sindikalna podružnica Rudnika lignita, a stari šahovski radnik Budimir Marković će uglavnom preuzeti sve poslove oko formiranja i održavanja prvih takmičenja. Veće takmičenje je predviđeno za Dan mladosti.

KIOSK U STANARIMA

Prije nekoliko dana postavljen je kiosk i u Stanarima za prodaju duhana i raznih sitnih predmeta. Isti je dobro došao mještanima a posebno rukdarima koji putuju autobusom sa posla i na posao, jer u prodavnici Zadruge teško se dođe na red da se nešto kupi pošto je uvijek pretrpana. Kiosk je vlasništvo preduzeća »Duhan« iz Doboja. U Stanarima se do sada nisu mogli nabaviti žileti, a sada ih prodaju u Kiosku. Bilo bi dobro da se tu prodaju i novine i to što prije pošto se one u Stanarima teško dobiju.

J. BUDILICA

kom samoupravljanju, zaposljavanju. Celjani, kojima nedostaje nekvalifikovana radna snaga za tvornice, rado bi primili na posao veliki broj nezaposlenih s dobojskog područja. Na taj način riješili bi njihove najvažnije životne probleme i odlaske na sezonske radove sveli na manju mjeru.

Sportisti, prije svih kuglaši, nastavili su dalje prijateljsko upoznavanje građana Celja i Doboja. U prošloj godini Dobojo je posjetila veća grupa kuglaša iz Celja. Održan je meč, ali važnije od toga bilo je prijateljstvo koje je u tim dñima stvarano. Nešto kasnije dobojski kuglaši su uz-

PRIJATNA VIJEST IZ RADNICKOG UNIVERZITETA U DOBOJU

ČETIRI BIOSKOPSKA CENTRA NA PODRUČJU OPŠTINE

— STANOVNICI STANARA, GRAPSKE II, OSJEĆANA I KOTORSKOG GLEDACE MJESECNO CETIRI FILMA — IZVANREDNI USPJESI CENTRA ZA FILM I PROPAGANDU KOJI DJELUJE PRI RADNICKOM UNIVERZITETU

U posljednje vrijeme Centar za film i propagandu Radničkog univerziteta u Doboju čini ozbiljne napore da film približi stanovnicima sela, da on postane njihova svakodnevna potreba i navika, da najpriјatniji trenuci u inače monotonom životu na selu budu vezani za bioskopsku salu, uz filmove različitog žanra.

I što je najvažnije, napori

Centra za film i propagandu, da ju puno ploda, odlične rezultate i garanciju da se je na najboljem putu da naša sela imaju filmski predstava onoliko koliko sami stanovnici žele.

Posljednji najveći uspjeh ove korisne službe Radničkog univerziteta ogleda se u organizovanju starih centara za bioskopske

NIZ PRIMJEDBI NA DIO PREDNACRTA KOJI TRETIRA FORMIRANJE MJESENH ZAJEDNICA

— KAKO RIJEŠITI PITANJE FINANSIRANJA MJESENH ZAJEDNICA

U svim selima dobojske opštine živari prevelika i da zbog toga neće vo se raspravljalo o Prednacrtu sta moći dobro funkcionisati. U diskutu opštine. Bilo je niz primjedbi, sjama na području Brestova preopredloga i sugestija, a najviše ih se vladuje mišljenje da za Mitrovicu i odnosilo na dio Prednacrtu koji je trebalo da postoji posebno tretirao pitanja mjesnih zajednica. Tako, na primer, na području mjesne organizacije SSRN-a Dragalovci i Brestovo izraženo je mišljenje da je predložena Mjesna zajednica Sta-

mira jedna mjesna zajednica sa sjedištem u Dragalovcima, a da ostala sela stanarskog područja budu u sastavu Mjesne zajednice Stanari. Od bor Mjesne organizacije Stanari smatra da područje Dragalovaca svakako treba da ostane u sastavu Stanara, a područje Brestova zbog udaljenosti treba da ima posebnu mjesnu zajednicu.

Na području Karuše-Vila-Miljkovac u svim selima izraženo je mišljenje da područje Miljkovca (Miljkovac, Čači i Prisade) ne može ući u sastav jedinstvene mjesne zajednice na Vili, već da treba formirati posebnu mjesnu zajednicu za Miljkovac ili ovu se pripojiti Doboju, zatim da sjedište Mjesne zajednice Vila bude u Karušama.

Na čitavom predloženom području mjesne zajednice Lipac vlasti mišljenje da je ta zajednica nepogodna, velika, pa se predlaže da u Ševarljama bude posebna mjesna zajednica i to za Ševarlige, Potočane i Prijedor II, zatim da se formira mjesna zajednica Poljice za sela Potkamen, Lipac, Pridjel I, Stanič Rijeka i Svjetličića, da se Potkamen pripoji Doboju, a ostatak Mjesnoj zajednici Lipac. Vlasti i mišljenje da je Mjesna zajednica Suho Polje — Brijesnica velika i da sva sela nisu sa zajedničkim problemima. Jedan predlog je da Suho Polje i Tekućica, te Brijesnica i Klokočnica, imaju svoje zajednice sa sjedištima u Klokočnici ili Suhom Polju.

Prema riječima Nusreta Šahovića, rukovodioca ove veoma korisne službe u Radničkom univerzitetu, koji nas je upoznao sa akcijama u proteklom periodu, i u buduće će se činiti veliki napor na kinofikaciji sela, pogotovo onih u kojima danas nije moguće obezbijediti kontinuirano priređivanje filmskih predstava.

S. M.

PREDNACRT STATUTA DOBOJSKE OPŠTINE PRED BIRAČIMA NA SELU

Najinteresantnije: mjesne zajednice

vac i to za Majevac, Trnjane i Rišetić. To je i kategoričan stav Mjesne organizacije SSRN-a Majevac.

Za Mjesnu zajednicu Johovac, u Foči, Komarici i Velikom Prnjavoru, ističe se da bi za područje Foče trebalo formirati posebnu mjesnu zajednicu.

I u samom gradu bilo je nekoliko primjedbi na osnivanje mjesnih zajednica. Naime, smatra se da je samo jedna mjesna zajednica nedovolj-

na, prevelika i da bi trebalo formirati dvije, jednu za Stari grad, drugu za Novo naselje i Usoru.

U diskusijama bilo je mnogo rječi i o sredstvima mjesnih zajednica. Izražena je bojazan da zajednice ne ostanu samo sa sredstvima mjesnog subdoprinosu, priloga građana i od servisa, od čega ne bi moglo da žive. Zato se traži da se u Statutu utvrdi finansiranje mjesnih zajednica.

Osor Često su nemoćni

Gradani Doboja još uvijek nisu zadovoljni repertoarom stalnog bioskopa u gradu. Istina, nezadovoljstvo je sada znatno manje, jer u posljednjim mjesecima uprava i savjet bioskopa činili su sve kako bi repertoar bio što bolji i kako bi što više zadovoljstvo redovne posjetioce bioskopa.

Izvjestan napredak, ali ni izdalek takav da bismo mogli biti sasvim zadovoljni, učinjen je u prezentiranju građanima filmova različitog žanra. U prošloj godini prikazano je ukupno 160 filmova, evo kojeg sve žanrā: vesterna deset, kriminalnih o-samnaest, komedija dvadeset šest, drama pedeset, zabavnih sedam, dokumentarnih devedeset, ratnih četrnaest, dva fantastična, jedan biografski, po tri crtana, špijunska, avanturistička i tri bajke, zatim, četrnaest istorijskih, pet muzičkih i po jedan naučno-popularni i viteški.

Raznovrsnost je postignuta, ali ne i kvalitet filmova koje su gradani željeli da vide. Napravljen je, prije svega, propust što se vodilo malo računa o dobavljanju filmova domaće proizvodnje. Prikazano ih je svega 26. Nije se to smjelo dozvoliti pogotovo što naši građani sada sasvim drukčije tretiraju domaći film. Šta više, pokazalo se da je čitav niz naših filmskih ostvarenja postigao rekorde u

broju posjetilaca bioskopskim dvoranama. Domaći film gotovo je jednako popularan kao i uvozni. Najveći broj filmova, čak 121, bio je zapadne produkcije. Na istočne i neangažovane zemlje otpadalo je svega 31, odnosno 7 filmova. Među uvezenim filmovima, posebno onima sa Zapadom, dominirali su jeftini i popularni filmovi, »limunade«, kako se obično kaže. Daleko je manje bilo onih koji su ostajali u sjećanju zbog dobrog sadržaja, glume, režije ili bilo čega drugog. No, za to su možda još najveći krivci naše uvozne kuće. Savjet bioskopa i uprava često nisu u mogućnosti da uspješno realizuju plan repertoara, da dobiju filmove koji bi u potpunosti zadovoljili gledaoca. Oni čine koliko mogu, a što je najvažnije, njihova nastojanja da u bioskopskoj dvorani provedemo dva sata u prijatnom raspoloženju, u posljednje vrijeme, daju dobre rezultate, daleko bolje nego ranije. Posebno zadovoljstvo treba izraziti i zbog činjenice da Bioskop vodi računa i o informisanosti građana. U prošloj godini prikazao je 55 brojeva »Filmskih novosti«, što znači u prosjeku nedjeljno jedan. Bioskop »Partizan« prikazao je u toj godini i 137 kratkometražnih filmova, uglavnom domaće proizvodnje.

S. M.

U SEOSKIM BIOSKOPIMA . . .

U STANARIMA:

16. maja, u 12,20 časova:

»Čapajev«, sovjetski film
(ratna drama)

30. maja, u 12,20 časova:

»Čovjek koji je ubio Liberti Va-
lansa«, američki western film.

Sala doma rudara.

Ostružnjani grade školu

U selu Donja Ostružnja, kod đake i učitelja dosta štetnim po Stanara, postoji mala, stara ško zdravlje. Ia, dobijena adaptacijom jednog ambara. Tu se nastava odvija ru birača riješeno je da se gradi pod vrlo teškim uslovima, a za nova škola. Jesenji dani prošle

godine poslužili su za dogovore i prekopana zemlja za buduću ciglu.

Ni Opštinska skupština nije ostala po strani, jer su odobrena sredstva za one materijale koje stanovništvo nije u mogućnosti da nabavi iz sopstvenih izvora.

Zbor birača na predlog Građevinskog odbora raspisao je obaveze građana za gradnju. Novčane obaveze iznose od 1.000 do 5.000 dinara, zavisno od materijalne mogućnosti domaćinstva, a u materijalu od 0,5 do kubni metar kamena, šljunka, drveta za ciglu, dok svaki građanin sposoban za rad treba da radi po 10 radnih dana ili sa zapregom po 3 dana.

Ovog proljeća počeli su i prvi ozbiljniji poduhvati. Tako je do sada pribavljeno oko 70 kubika šljunka, 30 kubika kamena, nabavljeni crijepljiva, letva, cement, kreč i jedan dio drveta za pečenje cigle.

Iako je godina kišovita i nevrijeme pokušava da se pojgra sa sudbinom ove akcije, ipak se pod šupama već nalazi oko 40.000 cigli, koje se suše i čekaju visoku temperaturu peći.

Nedjelja u Ostružnji je znak akcije i raspoloženja.

Posebno će ostati u sjećanju 27. juli. Toga dana iskopan je temelj buduće škole. Akcija je bila velika, došli su rudari, omladina, zemljoradnici, đaci, roditelji đaka, domaćice... bilo ih je 120 — čitavo selo, a sve skupa dovoljno da se za 3—4 sata iskopa iz temelja preko 70 kubika zemlje i urade neki sporedni radovi. Poslije podne Ostružnji veseli zbog uspjeha slavili su praznik u Stanarima, dok je omladina do kasno u noć isprala praznik.

I 28. juli dio je praznika, jer su toga dana svi oni koji nisu morali u preduće (rudari I smjene) i ostali iz sela došli i počeli temelj buduće »đačke kuće« sa svijetlim i velikim prostorijama, »Ko u gradu« — kako kažu mještani. I toga dana akcija je bila masovna — njih 48 nalazilo se na radu.

Vaskrsje PEKELJEVIC

Početak radova na izgradnji škole

OD SUBOTE DO SUBOTE

Kino »Partizan«:

8. »Opklada i djevojke«
9 — 10. »Sedam godišta«
11 — 12. »Veseli klub mladih«
13 — 14. »Sjeverno prema Alajsci«
15 — 16. »Zvjezdana braća«

U seoskim bioskopima:

U Osječanima 11. avgusta.

Prijem paketa do 18 časova, svakim danom.

Važniji telefoni:

Prijava međumjesečnih telefonskih razgovora	90
Narodna milicija	92
Vatrogasna služba	93
Hitna ljekarska pomoć	94

Vaskrsje PEKELJEVIC

U seoskim bioskopima . . .

U STANARIMA:

29. avgusta, u 20 časova:

»Nevesinjska puška« domaći film

Sala Doma rudara

U KOTORSKOM:

30. avgusta, u 20 časova:

»Nevesinjska puška«, domaći film

Sala Zadružnog doma

U POTOČANIMA:

31. avgusta, u 17,20 časova:

»Nevesinjska puška«, domaći film

U sali škole

U OSJEČANIMA:

1. septembra, u 17,20 i 20 časova:

»Licem u lice«, domaći film

Sala Zadružnog doma

U GRAPSKOJ KAMENOLOM:

2. septembra, u 20 časova:

»Licem u lice«, domaći film

Sala Doma SSRN-a

U BUSLETICU:

3. septembra, u 20 časova:

»Licem u lice«, domaći film

Sala Omladinskog doma

U GRAPSKOJ II:

4. septembra, u 20 časova:

»Licem u lice«, domaći film

Sala Doma SSRN-a

AKCIJA DOBOJSKE SOFK-e

STOTINU SPORTISTA U STANARIMA

Opštinski SOFK u Doboju našao je, naročito u posljednje vrijeme, određenu i jasnu ulogu u razvijanju sportske djelatnosti na terenu opštine. Taj podatak nam potvrđuje osnivanje sportskih društava u Podnovljtu, Briješnjici, Stanarima, a uskoro će, kako smo saznali, biti oformljena sportska društva u još nekim većim selima. Analizom sportske djelatnosti na terenu opštine došlo se do poražavajućeg zaključka: da na dobojskoj opštini

ne postoji ni jedno seosko sportsko društvo, da ne postoji čak ni jedna lopta vlasništvo sportske organizacije. Za rad u ovim društvima na terenu postoje, što je najvažnije, uslovi, pogodni tereni, već gotovi i neki koji se sa minimalnim sredstvima mogu dograditi, a što je najvažnije, postoji velik interes omladine, u prvom redu, za sportsku djelatnost. Takođe su, prema konstatacijama na do sada održanim osnivačkim skupštinama, dru-

štvene organizacije, kulturno-prosvjetna društva i privredne, tamo gdje postoje, voljne da novoosnovanim društvima pruže svesrdnu moralnu i materijalnu pomoć, prostorije, da pomognu akciju uređenja sportskih te-re-na.

Prošle nedjelje je održana osnivačka skupština u Stanarima, kojoj je prisustvovalo više od stotinu članova. U ovom rudarskom naselju postoje idealni uslovi za organizovaniji rad na sportskom polju, postoji velik broj zainteresovanih, pogodni tereni, sala i, što je vrlo važno, društvo će svakako biti potpomognuto materijalno od strane Rudnika lignita Stanari.

U Stanarima je oformljeno pet sportskih sekacija i to: za nogomet, rukomet, odbojku, stoni tenis i šah, a takođe su na skupštini određeni rukovodioci ovih sekacija, koji će ujedno, potpomognuti od SOFK-a stručnim osobljem i potrebnim uputstvima biti i treneri pojedinih sekacija. Interesantno je napomenuti da je na skupštini određena i visina mjesecne članarine, a ona iznosi za dake deset dinara, za omladince koji se ne nalaze u radnom odnosu pedeset dinara, a za aktivne i potpomažuće članove, koji se nalaze u radnom odnosu, članarina će iznositi stotinu dinara. Za predsjednika sportskog društva »Rudar« izabran je Rade Stamatović, upravnik škole.

Poslije skupštine Kulturno-umjetničko društvo »Ismet Kapetanović« u Doboju priredilo je igranku za učesnike skupštine i ostale mještane Stanara.

K. D.

PODRUŽNICA O UKIDANJU K-15 KARTE

JE – VELIK UDARAC!

mjesto dosadašnje K-15 karte dobili 7.080 dinara, njihova dječica koja primaju dječji dodatak po 2.760, penzioneri po 6.000 dinara godišnje, a bračni drug i eventualno ostali članovi porodice ništa.

U vezi s tim proveli smo anketu među predsjednicima sindikalnih podružnica društvenih djelatnosti u Doboju šta misle o tome da li sada treba zamjeniti K-15 karte novčanim iznosima. Evo njihovog mišljenja:

Ramiz Osmanbegović, predsjednik Sindikalne podružnice Komunalne banke u Doboju:

čani iznos koji bi se dobio za nju ni izdaleka ne bi mogao da pokrije troškove putovanja na godišnji odmor za porodicu radnika ili pak službenika. Imaće, taj predlog četiri sekretarijata Saveznog izvršnog vijeća je došao iznenada, kad se niko nije nadao. Zbog toga K-15 karta je tema razgovora među svim građanima.

Anto Krajina, predsjednik Sindikalne podružnice Skupštine opštine u Doboru:

— Ako bi se ukinule K-15 karte, po mom mišljenju, onda bi se ljetovališta na mogu mogla ukinuti. Zbog čega? Pa zbog to-

NEMA DOVOLJNO LJUDI BEZ DIPLOME

• NIJE GREŠKA: RUDNIK OSKUDEVA U NEKVALIFIKOVANOJ RADNOJ SNAZI IAKO SE NALAZI USRED PASIVNOG KRAJA

NA DVADESETOM kilometru pruge Doboj-Banjaluka nalazi se rudnik lignita „Stanari“. Ovo ime nije bilo uveleženo na geografskim kartama štampanim pre 1955. godine. Istina, geolozi su odavno znali da na tom području postoje tragovi rudne supstance, jer su seljaci, još pre drugog svetskog rata, vadići ugalj i prodavali ga u Doboj.

Na dvanaestom konkursu Jugoslovenske investicione banke dobrena su sredstva od 405 miliona i 800.000 dinara za otvaranje rudnika. Tada se još nije moglo pomisliti na industrijsku prerađu stanarskog uglja, jer njegove karakteristike nisu bile poznate.

Pre svega, trebalo je snabdeti tržište široke potrošnje ugljem za ogrev. Podesan saobraćaj i povoljni na geografska lokacija rudnika obećavali su mnogo. Gravitacija prema Hrvatskoj, koja je deficitirana u uglju, zahtevala je od kolektiva rudnika što veću proizvodnju. Istovremeno, to nije bio i jedini zadatak.

ANALIZE i naučna ispitivanja, geološka bušenja i istraživanja rezervi lignita kompletirali su po

datke za »ličnu kartu« stanarskog uglja:

- kalorična vrednost — donja 2.300
- kalorična vrednost — gornja 2.700
- tragovi sumpora 0,2 odsto
- pepeo 2 odsto
- rezerve za eksplotaciju — 146 miliona tona

Sa ovim osobinama, zaključili su stručnjaci, stanarski ugalj je veoma podesan za industrijsku prerađu. Neznatne količine sumpora, inače štetnog sastojka u prerađi obojenih metala i proizvodnji čelika, uvrstile su ovaj ugalj u red vrlo traženog uglja za štovanje.

Uporedno sa redovnom proizvodnjom uglja za široku potrošnju, kolektiv rudnika je napravio program daljeg perspektivnog razvoja uglja godišnje. Napori su bili ogromni, vodila se danonoćna borba za svaki novi objekat, za svaku iskopanu tonu — preko noći »izniklog« rudnika. Zajednica je iz godine u godinu nagradila te napore novim ulaganjima. Samo u prošloj godini izdvojeno je iz saveznih fondova 28 miliona dina-

AMBULANTA RUDNIKA „STANARI“

ra za izgradnju i dovršenje započetih kapaciteta rudnika.

Analize uglja vršene u eminentnim institutima, kao što su rudarski instituti u Beogradu i Ljubljani, bile su sve pozitivnije. To je bilo novo ohrabrenje ovom mlađem kolektivu.

Savezni rudarski institut dodelio je u ovoj godini 70 miliona dinara za dalji istraživački rad. De stilacija drveta u Tesliću zainteresovana je za nabavku postrojenja i izgradnju novog pogona za proizvodnju švel-koksa od stanarskog uglja. Kao sporedni proizvod pri proizvodnji koksa dobili bi se katran i montan vosak — toliko traženi derivati na našem tržištu.

KRAJEM ove godine završava se prva faza perspektivnog razvoja rudnika Stanari. Druga faza predviđa mnogo zamašnije poslove. Zahvaljujući znatnim ulaganjima ostvarile se proizvodnja od 800.000 tona uglja godišnje. Program predviđa otvaranje dnevнog kopa kapaciteta od 1,5 miliona tona. U pitanju su samo sredstva za nabavku opreme za dnevni kop (bageri i transporteri). Na istom terenu predviđa se izgradnja »švelare« za proizvodnju kok-

sa. Uslovi eksplotacije rudne supstance u jamskom kopu su veoma pogodni. Masa je kompaktna, bez pojave metana, najvećeg neprijatelja rudara.

■ Značaj i uloga stanarskog uga lja u industrijskoj preradi — prema rečima direktora rudnika Duška Dujkovca, najbolje će se sa gledati uskoro, kad budu završene sve stručne analize.

Danas rudnik Stanari zaposljava 450 ljudi. Ma koliko izgledalo čudno, s obzirom na pasivnost kraja u kome se nalazi rudnik „Stanari“, najveći problem je nedostatak nekvalifikovane radne snage. Trenutno rudniku nedostaže 120 nekvalifikovanih radnika da bi proizvodnja bila povećana za novih 100.000 tona. Fluktuacija radne snage uslovljena je otvaranjem novih velikih gradilišta širom zemlje, gde je mogućnost veće zarade povoljnija.

DO SADA JE mnogo učinjeno u pogledu povećanja standarda zaposlenih radnika i službenika. Novo stambeno naselje u Stanarima ima 40 stanova za rudare, pored 10 stanova za stručnjake podignutih u Doboju. Ove godine projektovana je izgradnja stambe ne zgrade za samec u naselju, ko

ja će u prizemlju imati prodavnice za kojima se danas osćea velika potreba. Pokazalo se da jedna postojeća zadružna prodavnica ne može da zadovolji potrebe nase lja u prerastanju.

Pored upravne zgrade gde su smještene sve potrebne službe rudnika, podignuta je i ambulanta i restoran društvene ishrane. Za potrebe društveno-zabavnog života radnika i službenika rudnika „Stanari“ nabavljena su dva televizijska prijemnika. U sklopu upravnog bloka izgrađeno je moderno kupatilo, ali problem snabdevanja vodom ostaje i dalje ne rešen sve dok se ne izgradi sistem za dovod vode iz reke Ukrine.

Lični dohodci su u odnosu na dohotke iz prošle godine znatno porasli. Danas prosek ličnih primanja radnika i službenika iznosi 24.000 dinara. Za iduću godinu predviđa se da će lični dohodci u proseku iznositi od 35 do 40 hilja dinara.

Ovaj mladi rudarski kolektiv će u skoroj budućnosti prerasti u industrijski kombinat, koji će na šoj crnoj metalurgiji obezbediti dovoljne količine dragocenog švel-koksa.

„Prema industrijskoj proizvodnji“

Prvi put ove godine, prošlog sa ostalim sličnim kolektivima mjeseca, službenici i radnici u rudari Rudnika lignita u Stanarima dobili su čitave zarade. To je, između ostalog, bio znak da je rezultat poslovanja pozitivan, poslije gubitaka u 1963. i prvoj polovini ove godine. Zapravo, svi gubici su pokriveni i izmireni i Rudnik lignita šeća sasvim normalno posluje. U vezi s tim zamolili smo Du-

cijom drva u Tesliću, već mojamo naći rješenja za opremanjavanje ukupnih kolica ovih moguće proizvodnje. To znati da bi mogli i šveljanje ugađa do kraja dotjerati. Prema tome, sasvim je ispravno što smo privremeno odustali od kapaciteta perspektivnog razvoja Rudnika, dok se ne dobijaju končni rezultati sa ispitivanja stamarskog ugađa iz Instituta za rudarstvo u Žemunu.

— Možda ste predviđeli i krajnju švelare?

— Prva faza perspektivnog razvoja rudnika u Stanarima je pri kraju. Druga faza, međutim, predviđa mnogo značajne poslove. Proizvodnja od 80 hiljada tona, a možda i više, godišnje, biće ostvarena zahvaljujući znatnim ulaganjima jedinice i kolektiva. Predviđeno je i otvaranje dnevnog kopa kapaciteta od jedan i po milion tona. Za sada su u pitanju samo sredstva za dnevni kop, transporter i bagere. Planirana je takođe i izgradnja švelare za proizvodnju koksa. Sadašnja sedstva od 180 miliona dinara neće biti dovoljna za izgradnju drugog dijela seperacije i trećeg kolostfeka s obzirom da je program rađen 1962. godine, da kles po starim cijenama. To znati da će preostati dio sredstava namiriti sam kolektiv.

Dakle, odlučujući ulogu u rješavanju svih problema odigrati će se sопствена sredstva preduzeća?

— Sopstvena sredstva, koja su

Sretno i za veće zarade

šana Dujkovića, direktora Rudnika lignita u Stanarima, da nam nešto kaže o sadašnjem stanju u kolektivu.

— Mi se polako okrećemo industrijskoj proizvodnji, počeo je naš razgovor Dušan Dujković. Stanarski ugalj posjeduje izvanredne mogućnosti za preradu u šavel-koks i brikeliranje za energetiku. I interes za te proizvode je veliki ne samo u Jugoslaviji nego i u svijetu. Da je ovo tačno govoriti i činjenica da je našem Rudniku dodijeljeno 70 miliona dinara od Šavnikog geološkog zavoda u Beogradu. Ova sredstva služe za studijske radove na tehnološkom rješenju ove stvari. U toku su takođe i razgovori sa Institutom za rudarstvo u Tuzli za brikeliranje sitnog ugađa, a prve laboratorijske probe već su i izvršene. U svakom slučaju naš ugalj je dobar za industrijsku proizvodnju i u tome su usmjereni i naši daljnji planovi. Jer, tržište široke potrošnje je prilično nesigurno,

— Kakva je poslovna saradnja

trošnje tu su nam glavni potrošači Fabrika celuloze u Banjoj Luci i Udruženi rudnici u Zagrebu. Svakako, nastojimo da podmiremo i potražnju iz Doboja. Do sada smo ispunili sve obaveze prema Dobojljinama. Ja, međutim, mislim da ne bi trebalo zanemariti dosadašnje pokušaje integracije sa Rudnicima lignita u Kreki ili Fabrikom celuloze u Banjoj Luci. Zapravo, ovo bi trebao aktualizirati čim se za to ukaže povoljna prilika.

— Da li će implementovanju lignita, a to je, koliko znamo, dobra perspektiva Rudnika, biti posvećena veća pažnja?

— Implementovanje stanarskog lignita, nastavio je Dujković, je jedna, a možda i jedina sigurna perspektiva našeg rudnika. Sve mjeru koje se preduzimaju i one koje se najavljaju za sredstavljanje tržišta, kao i mjeru za ekonomski ciljeve na Željeznicu, govore da na implementovanju moramo mnogo više raditi. Zato ne smijući ostati samo na saradnji sa Destilacijom drva u Tesliću, već mojamo naći rješenja za opremanjavanje ukupnih kolica ovih moguće proizvodnje. To znati da bi mogli i šveljanje ugađa do kraja dotjerati. Prema tome, sasvim je ispravno što smo privremeno odustali od kapaciteta perspektivnog razvoja Rudnika, dok se ne dobijaju končni rezultati sa ispitivanja stamarskog ugađa iz Instituta za rudarstvo u Žemunu.

— Možda ste predviđeli i krajnju švelare?

— Prva faza perspektivnog razvoja rudnika u Stanarima je pri kraju. Druga faza, međutim, predviđa mnogo značajne poslove. Proizvodnja od 80 hiljada tona, a možda i više, godišnje, biće ostvarena zahvaljujući znatnim ulaganjima jedinice i kolektiva. Predviđeno je i otvaranje dnevnog kopa kapaciteta od jedan i po milion tona. Za sada su u pitanju samo sredstva za dnevni kop, transporter i bagere. Planirana je takođe i izgradnja švelare za proizvodnju koksa. Sadašnja sedstva od 180 miliona dinara neće biti dovoljna za izgradnju drugog dijela seperacije i trećeg kolostfeka s obzirom da je program rađen 1962. godine, da kles po starim cijenama. To znati da će preostati dio sredstava namiriti sam kolektiv.

Dakle, odlučujući ulogu u rješavanju svih problema odigrati će se sопствena sredstva preduzeća?

— Sopstvena sredstva, koja su

Dovidjenja, Anto

Te večeri kolektiv Tvornice čarapa »Bosna« u Bosanskom Brodu darovao mu je električni građevni. Za usponenu, za mirnu periju koja je na radnom mjestu tečnilog tehničara zasluzila neprekidno u istom kolektivu 36 godina. Zazali su mu Majstor-Ante, mnogo smo ti zahvalni. Pomoćao si nam u najtežim danima. Bio si prvi predsjednik Upravnog odbora u kolektivu i nemoran borac za razvoj preduzeća, za savladavanje teškoča...

— I ja sam Vama zahvalan na pažnji i saradnji — rekao je slavljenski, pokušavajući da u sebi sakrije onu malu, toplu, ljudsku tugu. A tuga je bila nemirnost, jer je rastanak s kolektivom značio i rastanak sa svojim drugim domom.

Od tada prošla su skoro tri mjeseca, a majstor-Ante, češće svrati u tvorničke pogone. U kanclerije i magacine kojima je tako dugo pripadao, u kojima je i on utkao dio svog života. Pokakad u prolazu, samo proviri kroz kuću. Oslušao poznati rad strojeva u svojoj fabriči i učini mu se da je jedna nit iskočila, da će čarapa sa greškom biti izradena.

Ostvušće tako i krene lagano da-je.

— Cini mi se, rekao je u razgovoru sa našim saradnikom, da i sa tako prilične udaljenosti osjeti da li je sve u redu. Eto, dođem tako i razmijenim po koju riječ sa svojim drugovima i podsjetim se na ono veće kada sam se rastajao od kolektiva.

U Tvornici čarapa kaže da je Ante svom zanatu naučio desetine drugih i da mu je činilo veliko zadovoljstvo kada je svoja iskustva mogao prenijeti na drugoga, na mlade radnike. A on, cutljiv, na poslu do kraja precizan i istrajan rekao nam je:

— Radiši se bez umora. Ništo gledali na radno vrijeme ako te trebal. I eto, sve je prošlo kao jedan dan, jedno ustajanje i pocinak.

Takav je bio Ante Madunić, tek stilni tehničar u Tvornici čarapa »Bosna« u Bosanskom Brodu, takav je i ostao: vrijedan i uvijek spreman da i sada mladim radnicima dade savjet i pomognu im u radu. Tako kažu u kolektivu. Tako kaže i Antina skromnost, njegovo mirno lice, spokojno i sretno.

uložena i koja će se uložiti, mogu biti veća ili manja, ali pomoći zajednici može se očekivati samo kada budemo imali definativne rezultate uz uslov da je pronadeno ne samo sigurno tržište već i riješeni problemi tehnološkog postupka. Prema tome, vidnu, možda i odlučujuću, ulogu u rješavanju svih problema odigrat će se sопствena sredstva preduzeća.

— Da li imate dovoljno radnika i koliki je prosjek lica prihvatanja radnika, odnosno radnika i službenika?

— Nemotje da vas začudi: nedostaje nam nekvalifikovane radne snage! Trenutno nam treba još 120 radnika da bi proizvodnja bila povećana za nove vih sto hiljada tona. Inače fluktuacija radne snage je uslovljena otvaranjem novih velikih gradilišta u čitavoj zemlji. Osim toga, u drugim rudnicima i zarade* rudara su doneski veće.

Inače, lici dohoci postepeno rostu. Posljednje uklanjanja guštaka i lici dohoci radnika i službenika su stabilizovani. Od oktobra ove godine članovi našeg kolektiva dobijaju punu platu, a naši smo i naknadu od 1500 dinara. Iduće godine lici dohoci biće znatno veći. Predviđa se da će njihov prosjek iznositi negdje oko 35 do 40 hiljada dinara, rekao nam je na kraju Dušan Dujković, direktor Rudnika lignita u Stanarima.

S. Petrović
Zl. Mišković

Dušan Dujković

Pod kakvim uslovima radi Osnovna škola u Stanarima

- ◆ Da li će ova škola raditi u nastavnoj 1966/67. godini?
- ◆ Kuda sa 429 učenika viših razreda?
- ◆ Nedostatak školskog i stambenog prostora
- ◆ Problemi društvene ishrane

Kako društvenim planom Skupštine opštine Doboj nije ni ove godine predviđena dogradnja centralne osnovne škole u Stanarima, čija je izgradnja otpočeta prije 12 godina, to je neophodno sagledati pod kakvim uslovima ova škola sada radi i kakva je njena perspektiva.

U djelimično završenoj polovini ove škole, u 8 razreda, upisano je 624 učenika, od kojih su 72 sa područja SO-e Prnjavor, a raspoređeni su u 17 odjeljenja. U šest raspoloživih učionica nastava se odvija u tri smjene. Sa nastavom počinje u 7 sati ujutro, a posljednji čas se završava u 19,35 sati naveče. Dobar dio učenika poslije završenog poslijednjeg časa nastave mora da pješači i po 10 kilometara do kuće po noći.

Ova osmogodišnja škola jedina je na području prečnika od oko 40 kilometara i pohađaju je daci iz 16 okolnih sela.

S obzirom da se iz godine u godinu priliv daka u ovu školu povećava, to je školski prostor postajao sve tješnji i tješnji, tako da se više zaista ne-

ma kuda sa onima koji će reflektirati na upis u ovu školu u školskoj 1966/67. godini. Prema približnim procjenama u idućoj školskoj godini treba biti upisano novih 170 učenika. Kako se vidi ova škola neće moći upisati nove učenike, jer ni sa postojećim brojem u ovoj školskoj godini nije moguća uredna nastava zbog nedostatka školskog prostora i nastavnog osoblja.

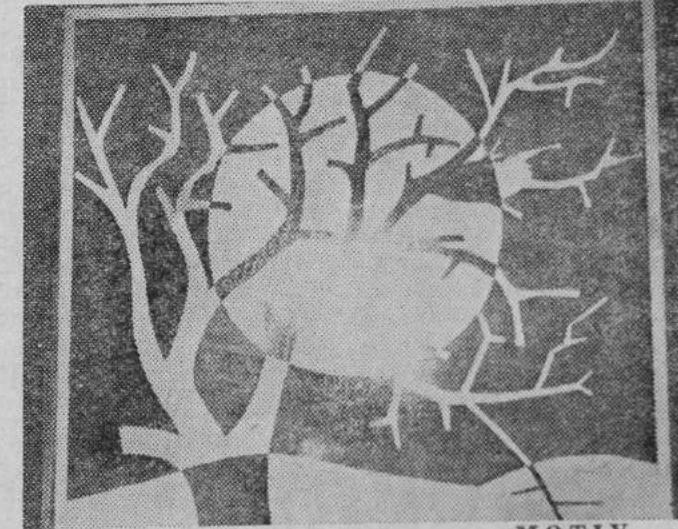
U koliko se ne bi obezbijedila izgradnja drugog započetog dijela ove škole, gdje bi se dobile nove 4 učionice i kolikotoliko ublažilo stambeno pitanje nastavnog kadra, ozbiljno bi bio doveden u pitanje opstanak ove škole uopšte. Škola ne raspolaže niti sa jednim jedinim stanom za nastavnike i učitelje.

Izvjestan broj nastavnika i učitelja smješten je u stanove rudnika lignita »Stanari« u Stanarima, a većina ih se snalazi kako znaju i umiju. Jedni plaćaju privatnicima od 5 do 7 hiljada dinara za sobu, a drugi spavaju po kabinetima i biblioteci škole. Kako se vidi stambeno pitanje nastavnog kadra ove škole je očajno,

pa je to jedan od razloga stalne fluktuacije nastavnika i učitelja u ovoj školi.

Primanja nastavnika i učitelja su nesrazmjerne niska u odnosu na ovdašnje životne prilike. Učitelj početnik u ovoj školi ima neto lični dohodak 49.000 starih dinara, a nastavnik 54.000 starih dinara. Hrana u ovdašnjem restoranu (jedino u Stanarima) košta mje sečno 38.000 dinara. Privatni smještaj nastavnika ili učitelja košta od 5 do 7 hiljada starih dinara. Kako ova računica pokazuje stanarskom prosvjetnom radniku ostaje 4, odnosno 9.000 starih dinara za podmirjenje svih ostalih kulturnih i životnih potreba. Pitamo se kako onda obezbijediti nastavni kadar u ovoj, tako neophodnoj i jedinoj na ovom širokom području, osmorazrednoj školi?

Savjet radne zajednice ove škole obraćao se radničkom sa vjetu, kao organu upravljanja Rudnika lignita »Stanari« u Stanarima da mu pomogne u rješavanju ovih problema, ali se za posljednje dvije godine nailazi na sistematsko nerazmijevanje od strane pomenutog organa. Treba shvatiti da od opstanka i rada ove škole u

Meho Bajraktarević:

MOTIV

mnogome zavisi i budući perspektivni kadar ovdašnjeg rudnika, kao i opstanak rudarskih stručnjaka u Stanarima, čija djeca pohađaju ovu školu. Rudnik bi ipak mogao pomoći školi u rješavanju problema ishrane ledičnih nastavnika i učitelja u svome restoranu, jer je u drugim školskim centrima gotovo uobičajeno da privredne organizacije, koje imaju društvenu ishranu, rješavaju ovaj problem na obostrano zadovoljavajući način. Takvih primjera na dobojskoj opštini ima više, pa i u nekim manjim industrijskim centrima susjednih opština.

Opštinski organi su takođe redovno obavještavani o ovdašnjim problemima, ali zbog velikog broja osnovnih i srednjih škola na području ove opštine, koje su prilično i op-

teretile njen budžet, opština ni u ovoj godini neće moći ništa da uradi u razrješavanju ovih problema. Dakle, ne preostaje ništa drugo, s obzirom da ni organi upravljanja škole ni roditelji daka ne mogu ništa efikasno preduzeti, nego da se predloži osnivaču privremeno obustavljanje nastave sa starijim razredima, kako bi se bar djelimično stvorili uslovi za rad u nižim razredima.

Ako se znade da za rješavanje samo učioničkog prostora treba pribaviti sredstva u iznosu od oko 50.000.000 starih dinara, što u ovom momentu ni sa koje strane nije predviđeno, onda se sigurno može konstatovati da je sudbina dajleg školovanja oko 429 učenika starijih razreda zapećaćena.

Mirko KITIĆ

Masovni odbojkaši

Opštinski savez organizacija za fizičku kulturu u Doboju povodom proslave Dana Republike i Dana JNA organizovao je odbojkaško takmičenje za koje se prijavilo čak 18 ekipa. Ovo takmičenje ubuduće će postati tradicionalno. Kao što se vidi broj ekipa je zaista veliki i premašuje sva očekivanja. To je dokaz da u dobojskoj opštini za odbojku vlada veliki interes, te da je ovaj sport konačno našao svoje „mjesto pod suncem“. Za pohvalu je to što se za takmičenje prijavilo čak deset seoskih ekipa.

Takmičenje se održava po kup-sistemu, a za finalni dio, koji će se održati 18. decembra, plasiralo se šest ekipa, i to: Partizan Doboј, Partizan Osječani, Stanari, Johovac, Garnizon JNA i Srednja tehnička škola.

Uskoro električne sijalice i u Stanarima

- ◆ Preko petnaest miliona dinara iz vlastitih izvora
- ◆ Pomoć Zemljoradničke zadruge i Mjesne zajednice

Radovi na elektrifikaciji Stanara počeli su u 1965. godini a privredni su kraju u decembru prošle godine. Sada su u cijelosti završeni i očekuje se tehnički prijem. Vrijednost rada iznosi 17,500.000 starih dinara, Građevinski odbor je na ime ovih radova dobio od društvenih i radnih organizacija 2,246.000 starih dinara, što znači da su seljaci u gotovom novcu i radnoj snazi uložili čak 15,254.000 dinara.

Radovima na uvođenju električnog svjetla veoma uspješno je rukovodio Građevinski odbor na čelu sa predsjednikom Boškom Savićem. Posebno su se u ovoj akciji istakli i Svetozar Panić, Boško Janjić,

Simo Panić, Dušan Dule Đekić, Simo Jerinić i drugi. Treba istaći da je Građevinski odbor dobio i značajnu pomoć od stanarske Zemljoradničke zadruge i Mjesne zajednice u selu.

M. K.

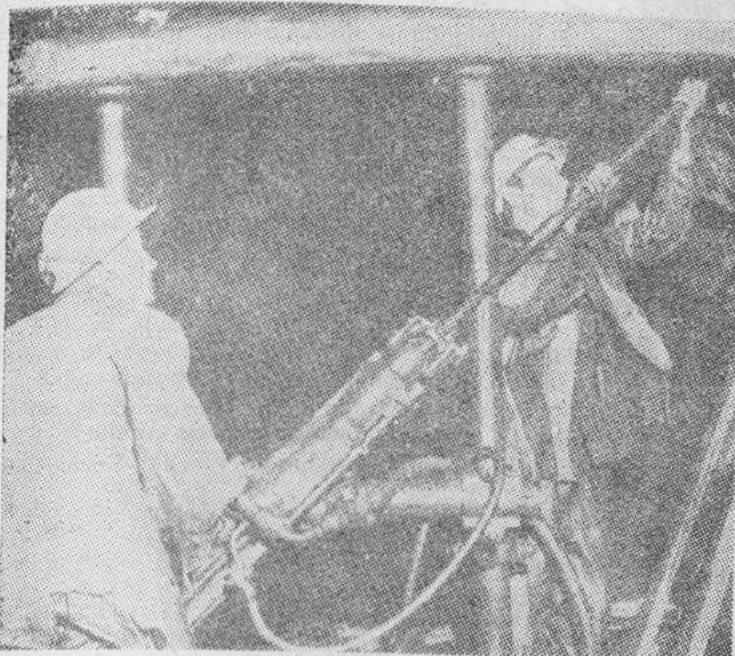

Godišnja skupština Mjesne organizacije Crvenog krsta

Ovih dana u Stanarima je održana godišnja skupština Mjesne organizacije Crvenog krsta. U ime Opštinskog odbora ove organizacije skupštini je prisustvovao sekretar odbora Nedžo Panić. Skupštini je

Bez konkurenčije u Evropi

◆ Izgradnjom uređaja za hemijsku preradu stanarskog lignita, akumulacija preduzeća povećala bi se za nekoliko puta, broj radne snage za 100 posto, a lični dohoci za 150 posto. Najkvalitetniji lignit za proizvodnju polukoksa u Evropi.

Rudari na poslu

Deviza privredne reforme je u tome da radne organizacije treba da se modernizuju, da usavršavaju proces proizvodnje, da se specijalizuju... »Stanari« su na pragu da to postignu. »Jednostavno« treba realizovati davnu ideju, staru koliko i rudnik — desetak godina — o izgradnji uređaja za preradu stanarskog lignita u komadni polukoks-reducenat za proizvodnju ferolegura, karbida i drugih značajnih artikala...

DESETOGODIŠNJE PRIPREME

Pripreme za izgradnju postrojenja za hemijsku preradu lignita iz rudnika »Stanari« traju, zaista, desetak godina. U vezi s tim je u rudniku, odnosno u Doboju održano do sada nekoliko sastanaka sa najeminentnijim rudarskim stručnjacima iz Beograda, Sarajeva, Poljske i svi su, nakon naučne analize kvaliteta ovlašnjeg lignita, došli do jednodušnog zaključka: stanarski lignit je idealan, najidealniji ugalj u Evropi za proizvodnju polukoksa. Probe su vršene na više mesta, pored ostalog i u »Elektrobošni« u Jajcu. I evo šta u vezi s tim rudniku »Stanari« piše Poslovno udruženje proizvođača ferolegura, riječkih metala i karbida u Beogradu. Povodom izvršenih pro-

ba u »Elektrobošni« donijet je po pitanju reducenta sljedeći zaključak: da je primjena polukoksa u proizvodnji ferosilicijuma ekvivalentan primjeni drvenog uglja. Njegova upotreba kao reducenta u proizvodnji ferosilicijuma je u potpunosti dokazana i nije potrebno više vršiti industrijske probe... Sadašnje potrebe reducenta u proizvodnji ferosilicijuma su 42.000 tona godišnje...

Generalni direktor »Elektrobošne« u Jajcu Gojko Ubiparić izjavio je nedavno na sastanku u rudniku »Stanari« da je spreman i ovlašten da u ime kolektiva sa »Stanarima« odmah potpiše desetogodišnji ugovor o kupovini polukoksa. Slične poruke pristižu i iz drugih mesta naše zemlje, a iz inostranstva je »Stanarima« već stiglo nekoliko ponuda za investiranje izgradnje »baterija« za proizvodnju polukoksa.

U PRVOJ FAZI: 50.000 TONA POLUKOKSA

Prema projektu o izgradnji postrojenja za proizvodnju polukoksa čija je izrada u toku, u prvoj fazi bi bio podignut kapacitet za proizvodnju 40 do 50 hiljada polukoksa, na bazi oko 300.000 tona lignita, koliko iznose sadašnje mogućnosti proizvodnje ovog uglja u

»Stanarima«. Kasnije bi se, prema potrebama, ovi kapaciteti povećavali. Inače, geološke rezerve stanarskog lignita iznose oko 150 miliona tona, što znači da bi, ako bi se godišnje proizvodilo milion tona uglja, što se i predviđa nakon proširenja uređaja za tehnološku preradu, eksploatacija lignita na području »Stanara« trajala oko 150 godina.

Investicije za prvu fazu postrojenja iznosiće oko dvije milijarde starih dinara. Očekuje se da će zajednica odboriti ova sredstva, utoliko prije što će dio tih investicija obezbijediti i sami potrošači polukoksa, odnosno proizvođači ferolegura, što je sasvim u duhu intencija privredne reforme.

U »Stanarima« očekuju izvjesnu pomoć i Republičkog fonda za tehničku pomoć nerazvijenim područjima. Dobojska komuna će pružiti Rudniku izvjesnu pomoć. Izdvojiće nešto sredstava iz svog namjenskog fonda, uglavnom za izmirenje ličnih dohodata, a pobrinuće se svakako i za obezbjeđenje stručnih kedrova.

Izgradnjom prve faze uređaja akumulacija preduzeća povećala bi se za nekoliko puta, broj radne snage za 100 posto, a lični dohoci za 150 posto u »Stanarima«, svakako na osnovu najnovijih kalkulacija.

TRGOVINSKA ŠKOLA:

Nezainteresovanost učenika

O aktivu Trgovinske škole pričali su nam predsjednici razrednih zajednica: Hanifa Kalabić, Nadža Bračka i Nedeljko Gajić.

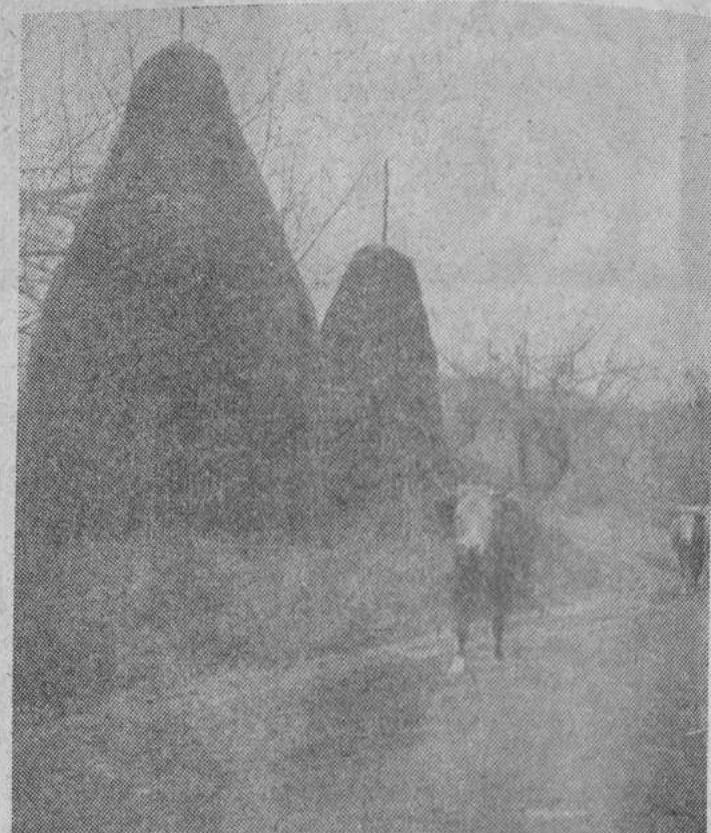
— Poteskoće sa kojima se susrećemo su, svakako, najviše doprinijele neuspjehu našeg aktiva. Mnogo smo pokušali, a uspjeh je bio sasvim malen.

Razlog našem neuspjehu su najviše prezauzetost prostora u našoj školi, a dobrom dijelom i nezainteresovanost učenika u školi. Ovog puta ne treba zaboraviti da napomenemo da smo imali podršku nastavnika naše škole pa i pored toga nismo daleko otišli.

Naš najveći uspjeh je u tome što su omladinci našeg akciva zastupljeni u radničkoj samoupravi.

ni-
da
o-
o-
ali
ć-
iji
to
ti
ih

č-
l-
r-
s-
m-
je
u
p-
e-
a-
e-
ž-
l-

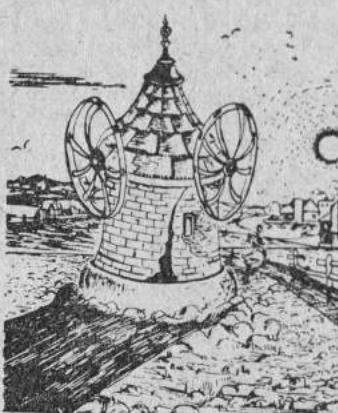
Seoski motiv

GRADI SE PUT ČEČAVA- - STANARI

- ◆ Ovo je druga faza izgradnje puta Teslić — Stanari
- ◆ Mjesni samodoprinos raspisan — radovi otpočeli

Do sada je izgrađen dio puta koji povezuje Čečavu sa Teslićem, a sada se radi na izgradnji drugog dijela od Čečave do Stanara. Dio puta od Teslića do Čečave je izgrađen iz sredstava mjesnog samodoprinosa i djelom iz sredstava opštine Teslić. Ovaj put je vrlo dobar i sposobljen je za saobraćaj svih vrsta drumskih vozila.

Sada je raspisan mjesni samodoprinos u selima kroz koja prolazi ovaj put (pretežno kroz Rastušu) i ljudi su se prihvati posla. Izvedeno je nekoliko dobro organizovanih radnih akcija na kojima su uzeli učešća i stariji ljudi uz vrijedne omladince. Svako domaćinstvo treba da da po 8 radnih dana na izgradnji ovog puta, pa su do sada obavljeni obimni zemljani radovi. Tačkodje je pribavljena izvjesna količina tvrdog materijala za nasipe.

Meškanović:

CRTEZ

Ovaj dio puta je od velikog značaja za mještane sela kroz koja prolazi, jer će njime biti povezani sa tesličkom i stanarskom pijacom, gdje će moći plasirati svoje poljoprivredne viškove, a takođe i snabdjeti se potrebnom robom koja im nedostaje.

Imenovan

Mirko KITIĆ

Pred ciljem

Dugogodišnji napori kolektiva Rudnika Stanari na iznalaženju rješenja za dugoročni stabilni razvoj bili su ove godine naročito intenzivni. Rezultati ove aktivnosti su se odrazili preko dobijanja namjenskog kredita od oko 100 miliona starih dinara iz sredstava tehničke pomoći, a zatim u izradi koničnog idejnog programa i projekta za proizvodnju švelkoksa. Krajem godine podnesen je i zahtjev za dobijanje kredita preko Investicione banke SRBiH iz sredstava Fonda Federacije za nedovoljno razvijena područja. U kolektivu očekuju da će ovaj kredit, kao i ostali, biti odobren početkom 1968. godine, te da će izgradnja objekata i nabavka opreme početi već 1. marta, tako da bi svi radovi mogli biti završeni do kraja 1969. godine.

■ Na osnovu predviđenog programa biće povećana proizvodnja lignita sa sadašnjeg obima od 200.000 tona na 350.000 tona godišnje. Sva ta količina treba da bude prerađena u švelkoksa. Nakon puštanja postrojenja u rad u prvim godinama dobijaće se 50.000 tona komadnog i 5.000 tona sitnog švelkoksa, te kao nuzgredni proizvodi 46.000 tona sušenog i 51.000 sirovog sitnog lignita. Za sve ove proizvode osigurana je prodaja i plasman. No, programom je predviđen takav sistem postrojenja, koji će se moći sukcesivno povećavati novim ulaganjima i u perspektivi proširiti proizvodnja na milion tona sirovog lignita sa preradom na 200.000 tona švelkokst godišnje.

■ Počev od 1970. godine, na bazi osnovnih ulaganja biće ostvaren ukupan prihod od 2,5 milijarde starih dinara. U odnosu na dosada najveći ostvareni prihod u poslovanju Rudnika u 1965. godini od 861 milion starih dinara, povećanje ukupnog prihoda iznosiće preko tri puta, a povećanje neto akumulacije za fondove od šest puta. Ukupan broj zaposlenih iznosiće 462 radnika, od kojeg broja u Rudniku 372, a na postrojenjima švelare 86 radnika.

■ Do ostvarenja ovog cilja treba prebroditi još dvlje kritične godine, pa će i pored krajnjih odricanja i napora od strane članova kolektiva biti nužna i što potpunija pomoć svih odgovornih faktora opštine i strukovnih organizacija.

ELEKTRIFIKACIJA NAŠIH SELA

Uskoro svjetlo i u Jelanskoj

Poslije djelimičnog osvjetljenja Stanara i Raškovaca, sada su u punom jeku radovi na osvjetljenju Donje i Gornje Ostružnje, dijela Raškovca, Stanara i Cerovice, a vrše se obimne pripreme i za uvođenje električnog osvjetljenja u selima Cvrtkovci i Jelanska. Akcijom na osvjetljenju obuhvaćena su sada sva sela stanarskog područja, izuzev Donje Radnje gdje do sada u tom pogledu nije ništa preduzeto.

Vjerovatno da do sada nije postignuta ovakva masovnost i intenzitet kao na osvjetljenju sela. Svi kao jedan dolaze na određena mesta i prihvataju i najteže radove, samo da bi u svoje domove doveli struju.

● Gornja Ostružnja će u najskorije vrijeme osvijetliti svoje domove, a to će vrlo brzo dočekati i Donja Ostružnja, samo ako bi trafo bio na vrijeme nabavljen, a uobičajeno je da trafo nabavlja Skupština opštine. Do sredine ovog sela dovedena je visokonaponska mreža, a za niski napon su pripremljeni svi stupovi i ovih dana će se postavljati. Nabavka žice, nosača i izolatora će biti uskoro nabavljena, pa neće se dugo čekati da i niskonaponska mreža u Donjoj Ostružnji bude završena. I u Cerovici, Raškovcima i dijelu Stanara radovi su gotovo u istoj fazi, dok Cvrtkovci i Jelanska tek sada izvode početne radove.

Mirko KITIĆ

ELEKTRIFIKACIJA SELA DOBOJSKE OPŠTINE

SVE MANJE PETROLEJKI

◆ Samo za mjesec dana postavili stubove i razveli dalekovodni električni kabal ◆ Čudno ponašanje Milana Pejčića iz Ostružnje

Zahvaljujući sveobuhvatnoj akciji mještana Ljeskovih Voda, Tisoveca i Jelanske, privedeni su radovi oko elektrifikacije ovih sela. Zanimljivo je istaći da su seljani sredstvima dobrovoljnih priloga i ličnog rada za svega mjesec dana postavili stubove i na većem dijelu trase razveli dalekovodni električni kabal, mada nije islo sve lako i kako treba.

Ozbiljnu prepreku za blagovremeni završetak radova pred stavljalо je ponašanje Milana Pejčića iz Ostružnje. On je

radnicima, koji su izvodili radove, osporavao i ometao da stubovima, tražeći da mu se priključe razvodni kabal na prethodno za svega šest stubnih mjesta, koliko ih je ukupno ugrađeno na njegovom skoro neplodnom zemljištu, isplatiti iznos od 500 hiljada starih dinara. Interesantno je da Pejčić, prilikom ugradivanja stubova, nije tražio nikakvo obeštećenje.

◆ Građevinski odbor sela, u vezi s tim, zatražio je intervenciju Skupštine opštine koja će uslijediti ovih dana.

◆ Komentar je ovdje suvišan. Dok mnogi upiru sve snaće da za sebe stvore što bolje životne uslove, lišavajući se drugih zadovoljstava, dotle Pejčić želi da ušiċari za svoj džep i to od svojih sugrađana sa kojim dijeli i dobro i zlo.

D. KRESOJA

USPIO REFERENDUM U STANARIMA

SAMODOPRINOS

SPAVAO NA PIVU

• *Tomo Subotić, privatni ugostitelj iz Stanova ne samo da ne održava minimalne higijenske uslove u svojoj radnji, nego ne poštuje ni rješenja inspekcijskih organa*

TOMO SUBOTIĆ iz Stanova već duže vrijeme je vlasnik ugostiteljske radnje. Razumije se, da to nikome ne smeta da nije propusta kako on radnju vodi. Zbog nedostatka i najminimalnijih higijenskih uslova Subotić je vrlo često na udaru inspekcijskih organa.

Nedavno su sanitarna i tržišna inspekcija izvršili kontrolu poslovanja njegove radnje i utvrdili ne samo nove nedostatke, nego i one koje po ranijim nalazima nije otklonio. Tako, recimo, od ranije je postojala privremena zabrana djelatnosti radnje, ali što to vrijedi kad je Subotić nije poštivao. Svi dosadašnji pokušaji inspektora da utvrde osnovane sumnje ne poštivanja njihovih rješenja nisu dali nikakve rezultate. Subotić je vješto izbjegavao susrete sa njima, svjestan da će, ukoliko do njega dođe, iskusiti novu kaznu.

Bezobzirno ponašanje Subotića nema granica. Od priručnog magacina, koji mu služi za smještaj alkoholnih pića, napravio je konačište. Po sandučima s pivom prostirao je dušek i tu spavao. Posljedice toga su jasne. Usljed toplog i sparnog vremena došlo je do kvarenja nekoliko stotina flaša piva. Međutim, Subotiću nije smetalo da takvo pivo nudi svojim gostima. Prilikom pregleda 9. ovog mjeseca u magacincu je pronađeno 250 flaša pokvarenog piva. Pretpostavlja se da ga je bilo znatno više, mada Subotić izjavljuje da je obustavio prodaju čim je ustanova da su pokvarene.

◆ Mjerni instrumenti, kojim se služi Subotić, takođe ne odgovaraju važećim propisima. Za mjerjenje kod usluživanja gostiju koristi instrumente stare nekoliko decenija, iako oni moraju biti podvrgnuti kontroli sva ke dvije godine.

◆ Poslije svega ovoga, sanitarnom i tržišnom inspektoru nije ništa drugo preostalo nego da zapečate radnju. No, kako se Subotić ni od čega ne libi, može se očekivati novi presudan. Samo, postavlja se pitanje hoće li ovog puta jeftino proći. Jer se kazna kreće do 350 hiljada starih dinara.

D. KRESOJA

Poslije raspisivanja licitacije za gradnju kombinata polukoksa u Stanarima kod Doboja

TRUD URODIO PLODOM

- Budući kombinat će godišnje proizvoditi oko 50.000 tona švel koksa na bazi proizvodnje lignita od 400 hiljada tona

Poslije mnogih i dugih dana iščekivanja napokon je Kreditni odbor Investicione banke u Sarajevu dao saglasnost za gradnju kombinata polukoksa u Stanarima kod Doboja. Time su, nema sumnje, izuzetni naporci kolektiva Rudnika i njegovih rukovodnih ljudi urodili plodom.

■ Poslije saglasnosti koju smo dobili — kaže Dušan Dujković, direktor Rudnika lignita u Stanarima — raspisali smo licitaciju za ustupanje radova za gradnju postrojenja budućeg kombinata koji će godišnje proizvoditi oko 50.000 tona švel-koksa na bazi proizvodnje stanarskog lignita od 400.000 tona.

Kako nas je dalje Dujković obavijestio, izvođač radova biće odabran do 24. novembra. U stvari, prvih pet mjeseci iduće godine

radiće se na izvođenju građevinskih radova, a u jučiu će početi montaža postrojenja koja će trajati oko tri mjeseca. Računa se da bi normalna proizvodnja mogla početi krajem iduće godine.

Kako je poznato Rudnik u Stanarima sada zapošljava oko 300 radnika, dok će se taj broj u idućoj godini povećati na 600. Pred kolektivom Rudnika stoji i zadatak da se dobavi stručni kadar koji je neophoran i u vrijeme gradnje i puštanja u rad postrojenja.

SNIŽENE CIJENE MESU

U mesnicama u Tešnju i Jelahu od 14. avgusta cijene mesu su snižene. Govedina se sada prodaje po 7, janjetina po 8, a teletina po 9 novih dinara po jednom kilogramu. Sniženje je izvršeno zbog niskih okupnih cijena stoke.

● Prema nekim mišljenjima, ako bi se i dalje nastavilo sa snižavanjem maloprodajnih cijena to bi imalo negativne posljedice po proizvođače, jer bi okupne cijene bile još niže.

Uspomena na dane ustanka, dane borbe

DOK SU ŽIVI ZAVIDJELI MRTVIMA

(Strana 2)

I krajem ovog novembra, Mitar Subotić, iz Stara, krenuće prema Jajcu. Možda će i ovog puta padati snijeg i biti hladno. Ali, Mitar će sada putovati vozom ili autobusom na jednu veliku svećnost, na proslavu dvadesetpete godišnjice Drugog zasjedanja AVNOJ-a. I svakako, prisjećaće se i novembra 1943. godine, kada je pješice gazio kroz snijeg i kišu i išao kao vijećnik na Drugo zasjedanje.

...I u novembru 1943. padao je snijeg i bilo je hladno. Tada smo se nalazili negdje u blizini Prnjavora. Skupljali smo hrانu za borce i narod Bosanske krajine. Idući po selima — stigli smo u

u selo Vitovlje. Tu smo i prenoćili. Tada smo su stigli i grupu delegata iz istočne Bosne. Među njima se nalazio i Pašaga Mandžić.

U jednom selu, kod Jajca, dočekali su nas veoma lijepo. Dali su nam toplu večeru, primili nas kao svoje rođene... Tu smo opet prenoćili i sutradan stigli u Jajce.

Ali, odmah smo nastavili put prema Mrkonjić-Gradu. Dobili smo obavještenje da će se u tom mjestu održati Prvo zasjedanje ZAVNOBiH-a.

Kada smo stigli u Mrkonjić-Grad, dobili smo punomoćja i jedino tako smo i mogli ući u Fiskulturnu salu, gdje se održavalo zasjedanje. Na tom

radnika, političara, sveštenika, učenih i pametnih ljudi...

Na Drugom zasjedanju AVNOJ-a pokazalo se kolika je politička svijest i zrelost naših ljudi i kako je čvrsto bratstvo i jedinstvo naših naroda. Osjetili smo tada koliko je velika i značajna naša narodnooslobodilačka borba.

Prije početka zasjedanja svim vijećnicima podijeljene su ulaznice. Na vratima su nas toplo dočekivali i kontrolisali ulaznice.

Pojava druga Tita u sali bio je svojevrstan doživljaj ne samo za mene već i za sve delegate. Salom se prolomio aplauz i dugo se skandiralo »Tito, Tito«. To je bio moj prvi susret sa drugom Titom.

Mene su posebno impresionirale odluke AVNOJ-a kojima je garantovana sloboda i nezavisnost naše zemlje. Takvo političko jedinstvo, takvu širinu pogleda mogla je da pokaže samo naša Komunistička partija. Sve je to za mene predstavljalo nešto posebno, uzvišeno, divno...

Sjedili smo jedan do drugog — Bosanac, Srbin, Hrvat, Slovenac, Makedonac, Crnogorac, Siptar... To je bilo prvi put da smo skupa stvarali novu Jugoslaviju, slobodnu i nezavisnu...

Zabrana povratka kralju je takođe bila krupna stvar. To je uticalo da su mnogi četnici promijenili svoja shvatanja i prestali da kolju i ubijaju svoj narod.

Kada je Josip Vidmar predložio da se drugu Titu dodijeli zvanje maršala Jugoslavije, salom se opet prolomio aplauz. Delegati su od srca prihvatali taj predlog i na taj način odali priznanje prvom čovjeku naše revolucije...

Tada sam shvatio da je stvorena nova Jugoslavija, u pravom smislu bratska zajedница.

Eto, to su otprilike moja prisjećanja na jedan zaišta krupan i značajan događaj u stvaranju nove Jugoslavije. Slika sale, dolazak druga Tita, pojedini delegati, Jajce, novinarska noć — sve je to ostalo dugo u sjećanju i nikada se ne može zaboraviti.

Eto, i sada je novembar i opet ću krenuti prema Jajcu. Biće to opet veliki doživljaj. Sa nekim drugovima sreću se prvi put poslije dvadeset pet godina. Posebno se radujem što ću opet vidjeti druga Tita, Jajce, Plivu... I srećan sam što ćemo tako lijepo obilježiti dvadeset i petu godišnjicu Drugog zasjedanja AVNOJA-a, istorijskih dana kada smo udarili temelje današnjoj, slobodnoj i nezavisnoj Jugoslaviji...

Savo PETROVIĆ

PRVI SUSRET S TITOM

Srbac. Tek što smo malo predahnuli, stiže narednje da se odmah vratim u Prnjavor. Rečeno mi je da se javim o Okružni komitet Komunističke partije. Dok sam išao prema Prnjavoru stalno sam razmišljao — zašto me tako hitno zovu i kakav je to važan zadatak?

Konačno, kada sam stigao u Okružni komitet, saopšteno mi je da idem u Bosansku krajinu. Trebalo je da u roku od dva dana budem potpuno spremam za put.

I krenuli smo. U Kulašima nam se priključila još jedna grupa delegata. Znali smo da idemo u Mrkonjić-Grad »radi stvaranja bosanske države«, kako nam je rečeno u Okružnom komitetu Komunističke partije u Prnjavoru. Nije nas niko pratio, jer je to područje tada bilo oslobođena teritorija. S nama su išli i saveznički avijatičari koji su uspjeli da se spasu od neprijatelja.

Od Čećave do Maslovara pratila nas je straža. U grupi, u kojoj sam se i ja nalazio, bilo je 20 delegata. Citav dan smo pješaćili i tek naveče stigli

zasjedanju bila su 53 delegata. Radili smo cijelu noć.

Ujutro, poslije završenog zasjedanja ZAVNOBiH-a, krenuli smo prema Jajcu. Ali, ovog puta nismo išli pješke. Naime, za nas, vijećnike Drugog zasjedanja AVNOJ-a, koji smo prisustvovali Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a, bili su obezbijedeni kamioni. I tako, kamionima prebacili su nas od Mrkonjić-Grada do Jajca.

Kada smo bili pred Jajcem, najednom je zasvirala sirena. To je bio znak za opasnost iz vazduha — prijetilo je bombardovanje. Uspjeli smo ući u sklonište. Ja sam tada bio sa Vidom Nježićem, iz Prnjavora. Pomagao sam mu prilikom hoda, jer je on bio fizički slabiji od mene, a i nogu ga je boljela.

U skloništu smo sreli drugove iz ostalih krajeva. To su bili stvarno srdačni susreti. Znali smo da dolazimo sa istim ciljem, znali smo da će ovdje biti udareni temelji novoj Jugoslaviji. I bez obzira što su to bili prvi susreti — ljubili smo se i srdačno razgovarali, kao braća. Bilo je tu radnika, zemljо-

Početkom juna - nova koksara

◆ Ako ne iskrsnu nepredviđene okolnosti radovi na gradnji prerađivačkih kapaciteta počeće početkom juna, dok se njihovo završavanje očekuje u septembru iduće godine

Poznato je da je u Rudniku lignita u Stanarima kod Dobroga odnedavno uvedena prinudna uprava, a za upravnika postavljen Pero Jovićić, bivši pomoćnik direktora teške »Borje«. Zna se da je Rudnik u posljednje vrijeme dospio u veoma tešku situaciju koja se iz dana u dan pogoršavala, da se proizvodnja smanjivala, a plasman lignita na tržištu bio veoma otežan. I mnoga unutarnja previranja u kolektivu nisu mogla dobiti prolažnu ocjenu, jer su odviše mirisala slabostima, pa je sve to uticalo da je na jednoj od posljednjih sjednica Skupštine opštine usvojena odluka da se u Rudniku uvede prinudna uprava.

Iako od tog momenta nije prošlo bogzna koliko vremena ipak u Rudniku je mnogo toga učinjeno na liniji konsolidacije kolektiva, povećanja proizvodnje i plasmana, na ubrzaju radova na jednom od najživotnijih pitanja Rudnika — realizaciji investicijskog programa za gradnju prerađivačkih kapaciteta.

Upravo o tim pitanjima smo razgovarali i sa Perom Jovićićem.

■ Koji su osnovni problemi s kojima se kolektiv Rudnika danas sukobljava, odnosno kojim pitanjima se prida je najveća pažnja — pitamo Jovićića.

— Svakako da se najintenzivnije radi na realizaciji investicionog programa. Ako se ne dogode nekakve nepredviđene okolnosti gradnja će početi početkom juna. Naime, ranije nije bilo riješeno pitanje otplate deviznog dijela kredita, a sada se to rješava u zajednici sa bankom i nekim radnim organizacijama. Opremu za postrojenja obezbijediće domaći i inostrani proizvođači, od stranih zapadnonjemačka firma »Dr C. Otto«.

■ Dakle, može se reci da će realizacija investicija početi s junom?

— U to nema sumnje. Nadamo se da će u septembru iduće godine biti proizvedene prve tone švel-koksa. Kako je poznato, budući prerađivački kapaciteti proizvodiće oko 50 hiljada tona tog traženog proizvoda i to za potrebe proizvođača fero legura u zemlji i inostranstvu. Problem plasma na neće postojati.

■ Prošlu godinu Rudnik nije sjajno završio. Pominju se i veliki gubici?

— To je tačno. Gubici iznose 138 miliona starih dinara. Proizvedeno je svega 85 hiljada tona lignita. Zbog toga danas imamo ogromne poteškoće, jer su manja obrtna sredstva, za normalan rad nemamo sredstava, a došla je u pitanje i isplata ličnih dohotaka koji su bili više nego mali. U svemu tome Skupština opštine nam pruža svesrdnu pomoć. Iz Fonda zajedničkih rezervi dobijemo 31 milion starih dinara, a takođe ćemo tražiti pomoć i od sličnih republičkih organa. Za podmirenje trenutnih potreba neophodno nam je 50 miliona starih dinara. Kako ćemo ih dobiti nije jasno.

■ A realizacija ovogodišnje proizvodnje?

— Planirali smo da proizvedemo 130.000 tona uglja. Prema sadašnjoj situaciji plan će biti ispunjen iako realizacija nije povoljna. Naime, sada su u pitanju nesezonski mjeseci kad se ugalj ne troši i ne nabavlja. Zato na zalihama imamo 6.500 tona uglja. No, misli

mo da će u jesen i zimu zalihe nestati, odnosno da ćemo zacrtani plan ostvariti. Mogućnosti postoje i za proizvodnju i realizaciju samo treba prionuti na posao, pa će kraj godine biti povoljan. Računamo da ćemo porastom proizvodnje izbjegći neugodnosti. To je, uostalom, bio presudan momenat kad smo donijeli odluku da povećamo lične dohotke. Od 1. aprila oni su veći za 23 posto.

■ Kako članovi kolektiva gledaju na sve ovo što se danas čini i radi u Rudniku?

— Ljudi iz proizvodnje u potpunosti su saglasni sa svim što činimo i svoju šansu, svoj prosperitet, vide u gradnji prerađivačkih kapaciteta. Mislim da se radi o svestrjoj konsolidaciji kolektiva, o organizacionom prestrojavanju. I dalje postoji problem kadrova, ali i to ćemo uporedno sa gradnjom novih postrojenja rješavati, jer će to buduća proizvodnja zahtijevati. Postoji i apsolutna podrška opštinskih organa i Osnovne privredne komore za ove zahvate koje danas činimo — rekao nam je na kraju razgovora Pero Jovićić.

F. C.

ZBOG ĆEGA JE TELEFO
BOJU OPTEREĆEN

Vreme je

Sportisti Stanara najbolji

STANARI — Na nedavno održanim sportskim takmičenjima u Stanarima sva prva mjesta osvojili su domaćini. Oni su osvojili prva mjesta u malom nogometu, šahu, odbojci i stonom tenisu. Iako su takmičenja uspjela, ipak na organizatore pada jedna mrlja. Name, organizatori i pored ranijih dogovora jednostavno nisu htjeli da u takmičenje uvrste ekipe iz Dragalovaca, Stanova i Čelinca, iako su oni na vrijeme bili prijavljeni i na vrijeme doputovali na takmičenje.

Oštro negodovanje stanarskih rudara

◆ Iz Rudnika lignita u Stanarima upućeno pismo republičkim i opštinskim društveno-političkim rukovodstvima u kome upozoravaju na krupne ekonomске i političke posljedice ukoliko banka ne promijeni svoj stav prema rudniku

Odluka Investicione banke u Sarajevu o stavljanju van snage ugovora o investiranju izgradnje postrojenja za proizvodnju polukoksa u rudniku lignita u Stanarima kod Doboja izazvala je oštro negodovanje u ovom rudarskom kolektivu. Rudari su danas uputili pismo republičkim i opštinskim društveno-političkim rukovodstvima u kome upozoravaju na krupne ekonomске i političke posljedice ukoliko banka ne promijeni svoj stav prema rudniku. U pismu se takođe ističe, da su se rudari Stanara još

prije nekoliko godina odlučili na tehnološku preradu lignita, s obzirom na poznate teškoće u plasmanu uglja za široku potrošnju u našoj zemlji. Sačinjen je i investicijski program, koji su podržali svi nadležni društveno-politički organi u Republici. Banka je zatim odobrila sredstva i bio je sklopljen i ugovor o investiranju. I — kako je trebalo da radovi otpočnu, stigla je vijest da je banka stavila van snage svoj ugovor. Razlozi ovom aktu banke rudarima još nisu poznati. Pošto su zatim spomenute mate-

rijalne teškoće u rudniku uslijed otežanog plasmana uglja, što je dovelo u pitanje isplatu ličnih dohodata, u pismu rudari zahtijevaju da banka odmah osnaži svoju raniju odluku o kreditiranju izgradnje postrojenja za proizvodnju polukoksa u Stanarima. — U protivnom — ističu rudari — doći će do krupnih ekonomskih i političkih posljedica, i odgovornost za to mi nećemo snositi.

Informacija sličnog sadržaja upućena je Banci i nadležnim republičkim organima i sa sjednice Predsjedništva opštег sabora dobojske komune.

Otkazana investicija

Jedna investicija došla je u pitanje, a da se još ne znaci očijom krivicom. Jer, zasada niko od onih na koje je uperena oštrica, upućene riječi prigovora, neće da to prizna.

Radi se o već odobrenim investicijama za gradnju prerađivačkih kapaciteta za preradu lignita Rudnika u Stanarima kod Doboja. Kako je poznato, još prošle godine Investiciona banka Sarajevo odobrila je sredstva, pa je to značilo spas za malodušni kolektiv Rudnika koji je bio došao u bezizlaznu situaciju. Bila je to kap vode samrtniku da se povrati među žive. Razumijevanje banke i nekih nadležnih organa pozdravljeno je od strane kolektiva.

Međutim, dani su odmicali, a investicija ležala zamrznuta. Umjesto da se popravi, situacija u Rudniku se pogoršavala da bi napokon bila uvedena prilazna uprava. A onda, ovih dana došla je kao grom iz vedra neba vijest da je sarajevska banka stornirala već odobreni kredit, da od gradnje prerađivačkih kapaciteta nema ništa...

Sastao se kolektiv Rudnika i uputio oštре riječi prigovora na račun takvog stava i nerazumijevanja, zazvonili su telefoni na sve strane, tražena su objašnjenja... Pravi razlog »oduzimanja« investicija nije bio poznat. Nagadalo se šta bi mogao da bude razlog, pogotovo u javnosti.

Napokon, u jednom od posljednjih brojeva »Borbice« pomoćnik glavnog direktora Investicione banke Sarajevo objasnio je o čemu se radi: prvo su članice Udruženja proizvođača ferolegura odbile ugovor o plasmanu švel-koksa, pa je došla u pitanje prodaja tog proizvoda, a i mogućnost da se obezbijede devizna sredstva. Kasnije u cijelokupnu kombinaciju umiješan je i sarajevski »Energoinvest«, a banchi objašnjeno da je ta investicija nerealna, da bi za gradnju takvih postrojenja trebalo da se odobre mnogo veća sredstva od već odobrenih.

Jedno je ostalo da se objasni: ko je to davao izjave o nerealnosti investicije u ime Rudnika Stanari, ko je dozvolio da sredstva tako dugo leže zaledena, zašto radovi na gradnji novih postrojenja nisu počeli mnogo ranije, zašto se čekalo i, konačno, da li je isključivi krivac kreditni odbor Investicione banke Sarajevo koji je odlučio da otkaže dosadašnje aranžmane s Rudnikom, kako se čuje u posljednjih nekoliko dana.

Možda bi trebalo da neko da odgovor na ova pitanja.

Zasvijetliće i ovdje sijalice...

◆ Preko stotinu domaćinstava iz Cvrtkovaca i Jelanske učestvuju u elektrifikaciji svojih sela i ulažu velike napore da električna struja što prije dođe i u njihove domove

Nijedna jesen, kao ovogodišnja, nije u selo Cvrtkovce donijela toliko živosti i uzbudjenja i samo jednu želju: da se uspije! Jer, Cvrtkovci su jedno od rijetkih sela u dobojskoj opštini bez električne struje. I zato je trenutna akcija na elektrifikaciji sela zatalasala gotovo sva domaćinstva, a pogotovo najuglednije domaćine. Da bi sumirali

dosadašnje rezultate u akciji i donijeli konkretnu zaključku za dalji rad sastali su se Cvrtkovčani prošle nedjelje u sali Osnovne škole i to zajedno sa svojim poslanikom **Rudolfom Jurićem** i sekretarom Opštinske konferencije SSRN u Doboju **Božom Martićem**. Jedenzo ke

U akciji na elektrifikaciji sela do sada je svoje učešće sa po 1.400 novih dinara dalo 69 Cvrtkovčana. Skupština opštine u Doboju dala je sredstva za projekat i trafo-stanicu i 1.400 novih dinara kao pomoć Cvrtkovčanima u najvećoj društvenoj akciji od postanka ovog sela.

Na ovom sastanku ispravljeni su i neki nesporazumi do kojih je dolazilo između Cvrtkovaca i Jelanske. Predstavnici sela Jelanske, koji sa Cvrtkovčanima zajednički ulažu sredstva u izgradnju da lekovoda do mesta zvanog Piramida, zatražili su saglasnost da samo 32 sadašnja učesnika u elektrifikaciji ili ako se još neko prijaví i odmah uloži sredstva, imaju pravo na priključak, ali ne i ostali mještani koji sada ne žele da daju novac. Inače, Jelanska je dala svoje učešće od 40 odsto u izgradnji zajedničkog dalekovoda, a Cvrtkovci 60 odsto kako je i ranije dogovorenno između građevinskih odbora za elektrifikaciju.

— Drugovi, treba upozoriti sva domaćinstva koja trenutno ne učestvuju u akciji da neće moći priključiti struju bez odobrenja građevinskog odbora — objasnio je jedan od nesporazuma **Božo Martić**.

— Mi to prihvatom i ne priznajemo nijedan drugi građevinski odbor osim našeg — složio se **Miloš Lugonjić**, iz Jelanske.

— Poslije sastanka odmah pristupiti izvođenju drugih radova: na postavljanju stubova i električne mreže. Jesmo li mi, drugovi, spremni da i to uradimo? — upita **Draža Tutnjević**, dvadesetpetogodišnji mladić, predsjednik Građevinskog odbora i jedan od glavnih organizatora akcije.

— Spremni smo, nego što — dopuni ga **Petar Tutnjević**, rudar i ugledni domaćin iz ovog sela, a svi prisutni se jednoglasno složiše.

— Drugovi, ne smijemo zaboraviti našu školu. I nju moramo elektrificirati — diže se i reče **Novak Ilić**.

— Pa, u školi ćemo proslaviti dolazak električne struje u naše mjesto pa nije sad red to da radimo pored petrolejke — sasvim ozbiljno reče **Vojo Račić**, učitelj i blagajnik Građevinskog odbora.

I tako nije bilo više dileme: još u toku ove sedmice počeće postavljanje stubova kroz selo, a već iduće i električne mreže. **Draži Tutnjević**, **Simeunu Laziću**, **Novaku Iliću**, **Voji Račiću**, **Petru i Mirtu Tutnjeviću**, **Nedi Petriću** i drugim Cvrtkovčanima se stvarno žuri da u svoje domove što prije uvedu električno svjetlo. I tek što je sastanak završen **Rade Marković i Petar Delić** prilaze Draži Tutnjeviću i pitaju ga mogu li oni da ulože novac i da zajednički nastave sa ostalima u elektrifikaciji.

— Donesite novac uči i odmah na posao — reče zadovoljno Draža.

Nema sumnje: najugledniji domaćini u Jelanskoj i Cvrtkovcima shvatili su da ova akcija mora uspjeti, da će još u ovoj godini na obroncima i u podnožju planine Krnjin zabilještati električne sijalice.

S. PETROVIĆ

nodoprinosa?

opštine razmatrati informacije i njegovoj raspodjeli po

problem kulture u dobojskoj stanju i problemima kulturnoj opštini odbornici su dojčno upoznavani prilikom udžeta, to jest kada su dodjeljiva ustanovama koje se bavljaju učelatnošću. Usljed toga izostavljene su učestvujte perduzimanje odgovara u ovoj oblasti. Da bi se agledalo stanje i problemi u naročito sada kada postoji učstvenih djelatnosti pripremljene posebna informacija u komunalistički i sumarno sagledati problemi u ovoj oblasti, a isto biti dati i odgovarajući predlozi i propisa.

ju o problemima i razvoju dobojskoj opštini pripremice avejta za obrazovanje i kulturu opštine i ustanove iz oblasti je razmatranja na sjednici Višenih djelatnosti o njoj će raspolaziti Savjeta za obrazovanu. Očekuje se da će ova instituti gotova najkasnije u idućem

Pred ostvarenje jednog davnašnjeg sna

STRUJA U SVAKOM SELU

- ◆ Prema nekim procjenama sva sela u dobojskoj opštini biće do kraja iduće godine elektrificirana
- ◆ Za sada u mraku su još Gornje Podnovlje, Tisovac, Zarječa, Mitrovići, Cvrtkovci i Jelanska

U dobojskoj opštini ima preko 70 sela. Možda već do kraja iduće godine ni jedno neće biti bez električne struje. Ostat će još samo da se električno svjetlo uvede u četiri-pet sela: u Gornje Podnovlje, Tisovac, Zarječu, Mitroviće i do kraja 1969. u Cvrtkovce i Jelansku i sva teritorija opštine biće is-

presjecana električnom mrežom.

Kada konačno i u posljednjem selu zablješte električne slike, dobojska opština biće u svoje domove. Ali, to nikako ne umanjuje značaj podatka od rijetkih komuna u Bosni i Hercegovini u kojoj će se petrolejke čuvati samo kao uspomene i sjećanje na vječni mrak. Jasno, svi stanovnici

neće biti u mogućnosti da odmah po uvođenju električne struje u selo dobiju svjetlo i u svoje domove. Ali, to nikako ne umanjuje značaj podatka od rijetkih komuna u Bosni i Hercegovini u kojoj će da se ponosimo.

U akcijama elektrifikacije sela najviše sredstava i radne snage davali su upravo stanov-

nici pojedinih mesta ne žaleći vremena, napora i odricanja. Tako su iz sela dobojske opštine svake godine zauvijek nestajale petrolejke, a odmah po uvođenju električnog svjetla stizali su i radio-aparati, gramofoni, rešovi, električni športeti pa i frižideri i strojevi za pranje rublja...

Izborna konferencija Podružnice Socijalističkog saveza kvarta Donja mahala

DOKLE - ZABORAVLJENI

Podružnica organizacije Socijalističkog saveza kvarta Donja mahala održala je svoju izbornu konferenciju na kojoj je analiziran dosadašnji rad, usvojeni zaključci za dajnje aktivnosti i izabrano novo rukovodstvo organizacije.

Može se slobodno reći da

odavno jedan skup nije uspio struktivna. Zbog toga je prava ovaj. Referat, kojeg je podnio predsjednik Osnovne organizacije Džemal Merdić, kratak i sadržajan, bio je pun podataka o uspješno izvršenim društvenim aktivnostima i samokritičnosti. Dakako, ovakav rad je osnovnoj organizaciji omogućio da se u aktivnostima nađe među prvima u gradu, da za to dobije i određena priznanja od Opštinske konferencije Socijalističkog saveza i društveno-političkih organizacija njenog kvarta.

Diskusija na konferenciji bila je kratka, ali veoma kon-

struktivna. Zbog toga je prava šteta što konferenciji, osim predstavnika organizacije Saveza boraca, niko drugi od pozvanih opštinskih rukovodilaca nije došao. Prisutni su postavljali pitanje zašto nije niko došao da se upozna sa njihovim radom i problemima, o kojima se na raznim skupovima i zborovima birača u ovom kvartu govorilo još prije dvadeset godina, ali su i do dan dana ostali neriješeni. Tražen je odgovor, ali ga niko nije mogao dati. Zbog toga su se članovi Socijalističkog saveza, kao i uvjek, razili u razmišljanju dokle će problemi njihovog kvarta ostati daleko od očiju gradskih otaca i komunalaca, koji su se, kako reče jedan diskutant, kao zaintiliti da ništa ne učinu za stari dio Doboja u kome nema gotovo ni osnovnih uslova za normalan život.

ISPRAVKA KONKURSA

U broju 559 našeg lista objavljen je konkurs Osnovne škole »Narodni heroji« u Do-

*mali
ociasi*

Jednosoban stan u Sarajevskoj 51 — kod »Trudbenika« mijenjam za stan ili garsonjeru u centru ili donjem dijelu grada, Jovan Janjić, »Tragosirovina« Dobojski.

PRODAJEM automobil »Zastava 750« u ispravnom stanju. Pogledati svakog dana

S druge strane, i u Radnoj jedinici preduzeća »Elektro-Tuzla« u Doboju čine ozbiljne napore da sva sela u dobojskoj opštini imaju dovoljno struje i jak napon. U Osječanima i Johovcu godinama su mještani bili prisiljeni da tri-četiri časa dnevno koriste samo sijalice, a ne i druge električne aparate. No i to pripada prošlosti. Preduzeće »Elektro-Tuzla« uvodi trofaznu struju i postavlja nove trafo-stanice i u najudaljenija naselja i sela.

Zato s radošću možemo primiti vijest da će možda već iduće godine sva sela u dobojskoj opštini pobjeći iz mraka i dobiti električno svjetlo.

Štete od zemljotresa u dobojskoj opštini Medicinski centar najviše stradao

U pretprošli ponedjeljak, pored Bosanske krajine, zemljotres je zahvatio i dobojsku opštinu. Prema nepotpunim podacima zemljotres je manje ili više oštetio nekoliko stotina stambenih i poslovnih objekata. Mjesno područje Stanari je najviše stradalo. Procjenjuje se da je 50 odsto zgrada na ovom području u kome se nalazi oko 20 sela, pretrpjelo manje ili veće oštećenje. U dvjema školskim zgradama u Stanarima, zatim u Ljeskovim Vodama i još nekim selima nastava se ne može produžiti. Isto tako i u desetak kuća u stanarskom kraju porodice neće moći više da se vrate.

Sve školske zgrade u Doboju su napukle. Poslije trodnevnog prekida nastava u školama je nastavljena. Po ocjeni stručnjaka — učenicima ne prijeti opasnost. U Doboju je takođe napuklo nekoliko desetina stambenih i poslovnih zgrada.

Prema nekim procjenama najviše štete pretrpjeli su bolnički paviljoni Medicinskog centra. Zanimljivo je da je sadašnje Ginekološko odjeljenje bilo oštećeno i prilikom zemljotresa u proljeće 1964. godine.

Vitkovčani dobili školu

Nova škola u Vitkovcima sada je stvarnost. Oko izgradnje ove škole bilo je mnogo problema, iako je prema programu razvoja školstva u opštini ova škola dobila prioritet. Teškoće su bile u tome što se, sasvim opravdano, nastojalo da se problem riješi zajednički za sva sela i opštine Dobojske i Teslić koja gravitiraju Donjim Vitkovcima.

Izgradnjom četverorazredne škole, koja se ovih dana završava, nastojanja u ovom smislu nisu potpuno opravdana, ali je nađen put da do toga dođe u narednom periodu. Naime, nova četverorazredna škola treba u zavisnosti od mogućnosti da proneste u osmogodišnju školu, koju bi pohađala djeca iz Vitkovaca, Cerovice, Radnje i drugih sela.

Postoji realna mogućnost da se u narednim godinama uz postojeću izgradenu školu podignu još četiri učionice, što bi zadovoljilo potrebe ovog područja. Pri tom bi isturena odjeljenja za niže razrede ostala Gojakovcu i Gornjim Vitkovcima. Ovu ideju bi trebalo da razmotre svi zainteresovani u sklopu razvoja mreže škole.

A sada nekoliko riječi o školi koju mališani iz Vitkovaca i drugih sela treba da zaposjednu već krajem decembra ove godine.

Objekat je podiglo preduzeće »Krivaja« Zavidovići za 33 miliona starih dinara, koliko iznosi i kredit ovoga preduzeća Opštinskoj skupštini Tešanj, kojeg treba vratiti u roku od tri godine. Svoj doprinos u izgradnji škole dali su mještani Vitkovaca i Osmogodišnja škola Jelah u čijem sastavu se nalazi područna škola u ovom selu. Učešće se la u podizanju temelja iznosi 1,5 milion starih dinara.

Da bi škola mogla da počne raditi ostalo je da se nabavi namještaj i potrebna učila.

AI. G.

Pomoć za elektrifikaciju

■ **Mitrovićima, Jelanjskoj II i Gornjoj Paležnici izdvojeno po 4.000, Zarječju 2.000 i Tisovcu 6.000 novih dinara**

Skupština opštine u Doboju daje selima koja još nisu uvela električnu struju besplatno projekat i trafo-stanicu, a za siromašnija mjesta izdvaja se i novčana pomoć. Na sjednici Savjeta za privredne i finansijske poslove odlučeno je da se građevinskim odborima za elektrifikaciju u Mitrovićima, Jelanjskoj II i Gornjoj Paležnici izdvoji po 4.000 novih dinara, Zarječju 2.000 i Tisovcu 6.000 novih dinara.

Kada i ova sela, računajući još Cvrtkovce i Gornje Podnovlje, dobiju električno svjetlo dobojska opština biće jedna od rijetkih komuna u Bosni i Hercegovini čija će cijelokupna teritorija biti ispresjecana električnom mrežom.

Ko je usporio akciju elektrifikacije sela Cvrtkovac

MILENKO PRODAJE - VAZDUH!

Petorica mještana sela Cvrtkovaca u dobojskoj opštini čupali bandere, kidali žicu i ucjenjivali Građevinski odbor tražeći velike naknade za svoje usluge

Mještani sela Cvrtkovaca Lazić je izvadio jednu banderu ispod dalekovoda...
nalaze se pred ostvarenjem davnašnjeg sna: uvođenjem električnog svjetla u svoje domove. Trenutna akcija na elektrifikaciji Cvrtkovaca, inače jednog od rijetkih sela u dobojskoj opštini bez električnog svjetla, zatalasala je gotovo sva domaćinstva, a pogotovo najuglednije domaćine.

U akciji na elektrifikaciji sela do sada je svoje učešće sa po 1.400 novih dinara dalo 69 Cvrtkovčana. Zatim, Skupština opštine u Doboju je dala sredstva za projekat i trafo-stanicu i 1.400 novih dinara kad pomoći ovom selu u najvećoj društvenoj akciji od postanka Cvrtkovaca.

Ali, u ostvarenju ove velike želje mještana Cvrtkovaca pojedinci su htjeli da izvuče mnogostruku korist. Petorica - šestorica mještana pravili su ozbiljne smetnje Građevinskom odboru za elektrifikaciju sela, s tim kom postavljanja bandera.

Tako, na primjer, Vladimir Tutnjević je Građevinskom odboru prvo dao svoju saglasnost za kopanje rupa i postavljanje bandera na njegovoj njivi uz naknadu da mu se besplatno uvede svjetlo u kuću. Ali, neposredno poslije postavljanja bandera on je promijenio svoju odluku. Za jednu noć iskopaо je pet bandera i na taj način zahtio usporio akciju na elektrifikaciji. Nedeljko

bandere po 2.000 novih dinara!

Ali, primjer Milenka Jerinića je svakako najdrastičniji. Naime, preko jednog čoška njegove njive prelazile su žice dalekovoda i on je u želji da uspori elektrifikaciju sela iskoristio žicu tražeći oštetu za svoju njivu. U Cvrtkovcima kažu da je Jerinić htio Građevinskom odboru da »proda vazduh« i izvuče neku korist. Međutim, to mu nije uspjelo i protiv njega, Vladimira Tutnjevića i Nedeljka Lazića podnesena je i krivična prijava.

Ljubomir i Bogdan Jerinić su ucjenjivali Građevinski odbor tražeći za mjesta za dvije će carovati — mrak i tišina.

Novinarska nagrada - Dušanu Paravcu

Udruženje novinara Bosne i Hercegovine organizovalo je u Sarajevu svečanu akademiju u čast Dana Republike, a tom prilikom dodijeljene su tradicionalne novinarske nagrade »Veselin Masleša« za najuspjelije novinarske rade objavljene od 1. novembra prošle do 31. oktobra ove godine.

Nagrada je, zajedno sa još nekoliko sitaknutih bosansko-hercegovačkih novinara, dobio i Dušan Paravac, stalni dopisnik »Oslobodenja« iz Doboja. On je nagrađen za seriju napisu pod naslovom »Pred Peti kongres Saveza komunista Bosne i Hercegovine«. Nagrada iznosi 1.000 novih dinara.

Ovo je drugi put da Dušan Paravac, inače dugogodišnji novinar »Oslobodenja«, dobija tradicionalnu novinarsku nagradu »Veselin Masleša«.

IZ RUDNIKA LIGNITA STANARI KOD DOBOJA

Saradnja s Krekom - obećava

■ Da li je prinudna uprava ostala samo »na papiru« i da li će kolektiv Rudnika prebroditi veoma tešku situaciju

Već nekoliko dana Rudnik lignita u Stanarima kod Doboja nalazi se u teškoj situaciji. Nisu pomogli ni mnogi pokušaji da se stanje sredi i poslovna djelatnost nastavi mirnijim tempom. Šta više, ni nedavno uvedena prinudna uprava do sada nije pokazala sve ono što se očekivalo po najviše zbog toga što je izstala konkretnija pomoć tom

mladom dobojskom kolektivu. Kako se čuje iz samog rudnika, prinudna uprava je ostala samo na papiru, a problemi su »nastavili da žive«.

O tome rječito govori podatak da je već odobrena investicija za gradnju kapaciteta za hemijsku preradu stanskog lignita dovedena u pitanje, odnosno banka nije uspjela, ali ne takvih da bi teška situacija bila izbjegnuta.

— Žao nam je što nam gotovo niko ne pomaže. Poslujemo bez ikakvih sredstava, jer

nam je žiro-račun blokiran. Ipak, u ovoj godini postigli smo dosta uspeha na saniranju takvih prilika. Tako smo svu proizvodnju uglja prodali, produktivnost povećali za sedam posto, utrošak materijala smanjili za 15 posto, platili preko 80 miliona starih dinara anuiteta, smanjili gubitke u odnosu na prošlu godinu... U isto vrijeme povećali smo lične dohtke koji su

billi više nego niski. Eto, tako radi i muči se kolektiv Rudnika lignita koji je, kako se čini, ostao sam sa svojim problemima. Istina, čišće se razno-razni pokušaji da se situacija poboljša i pribjejava onom posljednjem kojeg je, izgleda, urođiti plodom. Naime, rukovodstvo Rudnika u Stanarima stupilo je nedavno u vezu sa »Titovim rudnicima« u Kreki u namjeri da se ostvari bliža saradnja, a možda i integracija.

— U Kreki su nas potpuno shvatili i pristali da pruže svu moguću pomoć — kaže Jovičić. — Ne samo da su nam poslali nekoliko struč-

njaka, nego nas pomažu i materijalno. Tako smo dobili opreme u vrijednosti od oko osam miliona starih dinara. Rudnici u Kreki su spremni da idu i dalje, ali pod uslovom da se saniraju gubici koje imamo. Mi smo izradili plan sanacije gubitaka, ali da bi to riješili potrebna je pomoći i društveno-političkih faktora komune i banaka. Inače, mogu da kažem da je banaka spremna da odobri investiciju od tri milijarde starih dinara, ali pod uslovima koje nameće i Kreka.

Iz svega proizilazi da u toj zaista najtežoj situaciji od kako Rudnik u Stanarima postoji ima i nešto svjetla. Da li će ono zasjati jače zavisi od mnogo elemenata. Jedno je jasno: tu posljednju šansu treba iskoristiti, jer naredni korak bio bi ono neminovno, ali i krajne — zatvaranje rudnika.

line bez integracija

— U pogonima u Gradačcu gotovo da i nema nikakve integracije. Ona se preselila u centre, a bivši direktori su samo poslovođe i slijepi sprovodnici onog što se u centru integrisane radne organizacije zamislili. Samoupravna prava radnih ljudi su okrnjena i njih kao da i nema. Što se tiče fondova slična je situacija: ni jedan pogon u Gradačcu, a mi smo gotovo sve integrirali, nema nikakve integracije, ni o čemu ne odlučuje, pa se zbog toga postajeće integracije dovode u pitanje. Jer, ni jedan pogon ne može da odvoji ni dinara za gradnju puta, za razvoj kulture i sporta, za potrebe komunalnih djelatnosti. Ako se tako nastavi mi u Gradačcu nećemo imati sredstava ni za kakve potrebe. Poslije integracija ti pogoni su prosto opustišeni. Svi stručnjaci odvedeni su u centrale. Kakvih sve ne-

logičnosti u tome ima najbolje govori slučaj preduzeća »Kula« čiji su se radnici bili izjasnili za integraciju sa sarajevskim »Alohosom«, a onda je sve propalo, jer se vidielo da od toga nema ništa. Priča se da je banka »Kuli« bila uslovila da će joj dati sredstva isključivo ako se integrise da »Alhosom«. Pa, i pak, to nije ostvareno.

Ipak, na sjednici je zaključeno da se u narednom periodu Komora, njeni organi i članice najkonkretnije angažuju na ubrzavanju konsolidacije novoformirane grupacije pod nazivom »HEN«, zatim Poljoprivredno prehrambenog kombinata u Doboju, napravljaju podrške na stvarajuću grupacije oko sarajevskog »Energoinvesta«, oko zavidovičke »Krivaja« i »Šipadar« i na aktuelizovanju integracije koje su zagovarane u mnogim drugim oblastima.

bosanka
DOBOJ

MALE OLIMPIJSKE IGRE

NAJMASOVNIJA SPORTSKA MANIFESTACIJA

■ Najbolje rezultate kod škola drugog stupnja postigli učenici Gimnazije, a kod osmogodišnjih, škola u Stanarima

U okviru takmičenja Malih olimpijskih igara, u kome su učestvovali sve srednje i osnovne škole dobojske opštine, postignuti su veoma dobri rezultati. Na posljednjoj sjednici predsjedništva Saveza organizacija za fizičku kulturu opštine Dobojskoj konstatovano je da je ovo do sada najmasovnija sportska manifestacija koja je ikada organizovana u dobojskoj opštini.

Na osnovu postignutih rezultata i podataka kojim raspolaže Opštinska SOFK-a najviše uspjeha u svim sportskim disciplinama među školama drugog stupnja imali su učenici

Gimnazije, a od osnovnih škola, učenici škole u Stanarima i »Sutjeska« u Doboju. Iza ovih, najbolje plasirani učenici su iz Medicinske i Tehničke škole, te učenici Osnovne škole »Josip Jovanović« i »Narodni heroji«.

Najbolje plasirani učenici — takmičari svih škola zastupali su dobojsku opštini na regionalnom i republičkom finalnom takmičenju gdje su, takođe, ostavili veoma povoljan utisak.

Na sjednici predsjedništva Opštinske SOFK-e zaključeno je da se školama, koje su postigle najbolje rezultate, dodijele prigodne nagrade.

Inače, takmičenje u okviru Malih olimpijskih igara nastavlja se i u 1970. godini.

Nije na odmet da se spomene da je organizatoru ovog takmičenja — Opštinskoj SOFK-i i društvu nastavnika za fizičku kulturu u Doboju, Republički Savez organizacija za fizičku kulturu i Republički odbor Malih olimpijskih igara odao javno priznanje na uloženom trudu i veoma uspjeloj organizaciji takmičenja.

**Ko je sportista
dobojskog
regiona?**

CRTICA

Vitkovačko slavlje

Ma, zar se ljudi mogu radovali jednoj zgradi, njenom otvorenju...? postavljali smo sebi i drugima, opštinskim rukovodiocima, ovo pitanje kada smo se našli prve decembarske nedjelje u Donjim Vitkovcima. Sve se znalo: tog dana treba da se svećano otvori zgrada s četiri učionice, sa stanom, prostranim popločanim hodnicima ... i zato je od jutarnjih sati, a tog dana je snijeg padao kao nikad, bilo hladno, tmurno, pred Zadružni dom pristizalo i staro i mlado; šarenilo haljina i lica bio je dokaz da svи žele doživjeti taj trenutak za kojim čeznu od oslobođenja.

Snijeg pršti, a ljudi pomno slušaju najvećeg »krivca«, Krstu Bosića za sve, slušaju upravitelja škole iz Jelaha Milovana Pavličića, burnim aplauzom pozdravljaju predsjednika Skupštine opštine Saliha Sarića, pa onda druge iz »Krivaje«, sekretara iz Doboja Esada Hadžikadušića, poslanike, aktiviste. svi su oni htjeli da govore, da hvale, da kažu kako je sve to napravljeno za 45 dana, ova Vitkovačka liepotica, koliko su oni najaktivniji dnevno spavalii...

Prosijedi prosvjetni radnik Đorđe Ostojić prisjeća se kako je prije 22 godine na istom mjestu bilo slavlje – završena je izgradnja Zadružnog doma, i tada je bilo pjesme, veselja..., ali otada oni vrijeđni mještani, koji su za vrijeme rata dali najveći broj boraca, nisu tako što doživjeli kao ovom prilikom.

U ovoj prilici nije mnogo važno reći kolika je zgrada, na koju će se već iduće godine dograditi dvije učionice, a nešto kasnije, zavisno od potreba, još dvije, prava osmoaodišnja, koštala; spomenimo na kraju radost, učešće i duga Vitkovčanima koji će uskoro biti posljednji koji će zauvijek baciti petrološke,

Sm. TERZIĆ

RUDNIK »STANARI« NA PREKRETNICI

Ružna prošlost, sigurna i lijepa budućnost

SRETNO I ZA VEĆE ZARADE:
Stanarski rudari zarađivaće u prosjeku
oko 700 dinara mjesečno

■ U toku prošle godine, zahvaljujući materijalnoj i tehničkoj pomoći »Titovih rudnika« u Kreki, stvoreni su uslovi za organizovanje savremenog poslovanja i rentabilne proizvodnje u »Stanarima«. Da li će ovaj realan program biti ostvaren — zavisi od stanarskih rudara. Nedisciplina i primitivno poslovanje moraju pripasti prošlosti.

U integraciju, ali bez gubitaka

■ Pri kraju su pregovori između Rudnika lignita u Stanarima i »Titovih rudnika« Kreka—Banovići o integraciji ■ Jedan od uslova za integraciju je izmirenje dosadašnjih gubitaka, a Investiciona banka u Sarajevu je obećala dati sredstva za preradu uglja ukoliko dođe do integracije

Od zavođenja prinudne uprave pa do kraja 1969. godine u Rudniku lignita u Stanarima izvršene su sve pripreme da ovaj kolektiv već od januara ove godine posluje u granicama rentabiliteta. Planom sanacije Rudnika predviđeno je poslovanje bez gubitaka sve do konačnog rješenja pitanja prerade lignita. Plan je, inače, razmatran i u »Titovim rudnicima« Kreka — Banovići i tu je ocijenjeno da je on provodljiv ukoliko se svi ljudi u Rudniku budu pridržavali predviđenih mjera i rokova plana.

Mada se već nazire ljepša i sigurnija budućnost Rudnika lignita u Stanarima nije na odmet pomenuti da je od strane Investicione banke u prošloj godini došlo do otkazivanja kredita. Naime, prema programiranom ulaganju investicija Rudnik lignita u Stanarima je trebalo da proizvodi oko 60.000 tona švel-koksa i 96.000 sušenog i sitnog lignita i ujedno da se osigura egzistencija oko 500 radnika na jednom izrazito nerazvijenom području.

Kako je poznato, investicioni program i zahtjev za kredit predat je Investicionej banci u Sarajevu decembra 1967., a 23. maja iduće godine donesena je odluka o odobrenju kredita. Međutim, njegova realizacija došla je u pitanje. Kreditni odbor Investicione banke u Sarajevu je u junu prošle godine donio odluku o stavljanju van snage odobrenja o kreditu i već potpisanim ugovoru. Obrazloženje koje je Banka dala za ovakvu odluku suprotno je stvarnim činjenicama. Jer, koncepcija investiranja nije bila izmijenjena, predračunska vrijednost nije povećana, itd. A Banka je, međutim, tvrdila suprotno. U Investicionej banci su došli do podatka da je za investicije potrebno 58 miliona novih dinara. Međutim, investitor je, smatrajući ovaj iznos previsokim i proizvoljno datim, na osnovu dokumentacije sačinio novu kalkulaciju. Prema toj dokumentaciji, ukupna investicija iznosila bi oko 28 miliona novih dinara. Istina, sada je predračunska vrijednost bila veća za tri miliona, ali je investitor naveo da se to obezbjeđuje kreditiranjem od strane izvođača radova.

Nadalje, proizvoljna je bila tvrdnja da investitor nije na vrijeme počeo korištenje sredstava, jer se ona i ne mogu koristiti dok ih investitor ne stavi na raspolaganje.

Isto tako, otplata inostranih kredita ne dolazi u pitanje ako se zna da je analizirano inostrano tržište na Zapadu i ispitane mogućnosti plasmana švel-koksa. Bio je sklopljen sporazum sa firmom »Socot« iz Milana. Po tom sporazumu »Socot« se obavezuje da će godišnje preuzimati najmanje 30.000 tona švel-koksa. Ova firma je inače zainteresovana i za veće količine.

Iz svega, dakle, proizlazi da je sarajevska Investiciona banka otkazala investicioni kredit, a za to nije imala ubjedljivi hrazloga. Poslije otkazivanja kredita, Rudnik lignita je, prema zahtjevima Banke, radio niz dopuna programa za preradu lignita, održano je nekoliko razgovora sa predstavnicima Banke. U Rudniku su radile komisije Banke, Republičke privredne komore, Izvršnog vijeća BiH i Sindikata, ali do danas se nije došlo do konkretnih rješenja.

Za to vrijeme u Rudniku nisu sjedili skršetnih ruku. Da bi se realizacija investicionih ulaganja uspješno privela kraju predstavnici Rudnika lignita u Stanarima pregovarali su sa »Titovim rudnicima« Kreka — Banovići o integraciji. Ovih dana pregovori se privode kraju i svi su izgledi da će sa uspjehom biti i okončani. Konačan ishod pregovora znaće se krajem februara ove godine.

Inače, uslovi za integraciju postepeno se realizuju. Što se tiče obezbjeđenja sredstava za investiciona ulaganja prerade uglja, Investiciona banka u Sarajevu je obećala obezbijediti sredstva ukoliko dođe do integracije.

S druge strane, do integracije može jedino doći ukoliko se podmire raniji gubici Rudnika lignita u Stanarima. To pitanje je otvoreno i ostaje da se nađe izvor za pokriće dosadašnjih gubitaka. O svemu tome biće riječi i na narednoj sjednici Privrednog vijeća Skupštine opštine u Doboju.

Dakle — na vidiku je konačno rješenje koje će Rudniku lignita u Stanarima donijeti jasnou i svjetlu perspektivu. Naravno i egzistenciju za oko četiri-pet stotina rudara.

S. PETROVIĆ

DONJA RADNJA OČEKUJE STRUJU

Donja Radnja je vjerovatno najsiromašnije selo dobojske opštine, u kome je do sada vrlo malo urađeno. U ovom selu postojala je dotrajala škola, koja je sada napuštena i srušena od nevremena, pa dječaci idu u druga sela u školu. Puteva gotovo da i nema kroz selo.

Ovih dana, pod rukovodstvom novog odbornika Slobodana ILIĆA, oni su pristupili realizaciji plana osvjetljavanja svoga sela. Izvršili su razrez priloga po domaćinstvima za dovod dalekovoda iz sela Vitkovaca, pa su prikupili izvjesna finansijska sredstva. Očekuju proljeće da otpočnu sa radom. Ovo je jedno od posljednjih neosvijetljenih sela dobojske opštine, pa im u njihovim naporima treba svesrdno pomoći da ostvare zamisao.

Mirko KITIĆ

OVIH ZIMSKIH DANA U VITKOVCIIMA

Kada se udruže Zadruga i selo

Kada smo ovih dana posjetili Vitkovce, činilo nam se da o ovom, pod debelim sniježnim pokrivačem, »usnulom« selu na tromedi dobojske, tesličke i tešanjske opštine, nećemo imati mnogo toga da kažemo. Od Donjih Vitkovaca, smještenih uz put za Banjaluku, do gornjeg dijela sela pješači se nepun sat. Ali ni toliko vremena nije trebalo proći da steknemo utisak da o Vitkovcima, njegovim ljudima i njihovoj zadruzi, ima zaista mnogo toga da se kaže.

Tek što smo malo odmakli od novoizgrađene škole, zdravstvene ambulante, pošte, prodavnice, opažamo stubove dalekovoda, na kojima je posao obustavljen samo privremeno. Da, samo privremeno, jer će već prvih dana proljeća da se nastave radovi na velikom poduhvatu Vitkovčana — izgradnji dalekovoda i elektrifikaciji sela. Put kojim putujemo već su izgradili. Mnoge od ovih vrijednih ljudi našli smo u prostorijama zadruge. I ne samo njih, nego i one iz susjednih sela. Većina njih kooperira sa Zemljoradničkom zadrugom iz Vitkovaca. Došli su na sjednicu Zadružnog savjeta da saslušaju izvještaj o radu njih i njihove zadruge, da daju svoja mišljenja i prijedloge o tome šta i kako raditi u ovoj godini.

O Vitkovcima i o njegovim stanovnicima je nemoguće govoriti, a ne kazati nešto o zadruzi. Interesi jednih i drugih su poistovjećeni. Vitkovčani su ponosni na svoju zadrugu. Oni su svjesni uloge koju je ona odigrala u preobražaju njihovog sela, a slobodno se može reći i njih samicima, pa i ovog kraja u cjelini.

— Mi smo 1965. godine počeli raditi sa tri radnika, bez opreme, bez sredstava, sa samo jednom zapregom. Radili smo ne gledajući na radno vrijeme. Ovi naporali su i rezultate. Nije davno bilo kad su u Vitkovcima kupovali kukuruz za ishranu, a samo ove godine otkupili smo preko 20 vagona tržnih viškova žitarica. Zadruga ima zajedničku saradnju sa oko 300 poljoprivrednika — kaže Krsto Bosić, dugogodišnji direktor zadruge. Tako govori direktor zadruge. Tako govore i drugi:

— Mi danas u proizvodnji trošimo oko 40 vagona umjetnog đubriva, šest va-

gona kvalitetnih sjemena. Naši ljudi su preko zadruge prodali poljoprivrednih proizvoda u vrijednosti od blizu 100 miliona starih dinara. Ali mi ne smijemo i nećemo ostati samo na ovome. Možemo mi i više i bolje.

Tako misle kooperanti i onih četrdesetak stalno zaposlenih radnika zadruge, koji su u prošloj godini u prosjeku zaradivali mjesечно blizu 70 hiljada dinara. Nije to malo, jer zarađuje se u selu, a zadruga ne misli samo na ovih četrdesetak ljudi. Pomaže ona i sve druge. Pomogla je izgradnju puta, pomogla i dala svoje prostorije za zdravstvenu ambulantu, učestvovala u organizovanju sela za izgradnju škole, koja je nedavno otvorila svoje lijepе učionice njihovim mališanima, daće dio sredstava za elektrifikaciju. Ovdje u Vitkovcima ne razdvajaju mnogo dinar koji ulažu u proizvodnju od onog »neprivrednog«. Ne treba im zamjeriti, jer tako moraju, treba im put, treba elektrifikacija...

I pored svega, poslovni rezultati zadruge u prošloj godini bili su dobri. U otkupne stanice, prodavnice, opremu, kombi uloženo je preko sedam miliona, a ipak u fondove zadruge izdvojeno je preko 11 miliona dinara. Za gubitak u poslovanju ovdje uopšte ne znaju, a zajednici u vidu doprinosa i poreza na promet uplati se godišnje preko 50 miliona starih dinara.

— Mi moramo čulo se na sjednici savjeta, u narednom planskom periodu podignuti u selu sušnicu za šljivu, koje imamo dovoljno, treba raditi na izmjeni pasminskog sastava naše stoke, potrebno je organizovati otkup mlijeka, unaprijed ugovoriti prodaju stoke i još mnogo toga.

U svom selu nisu zaboravili i za lijepu tradiciju da poslije rada, poslije napora i ozbiljnih razgovora i dogovora prirede i trenutke veselja uz dobro jelo i njihovu kvalitetnu šljivovicu. Njihovo pjesmi i veselim dosjetkama pridružili smo se i mi. Sa tako prijatnim utiscima rastali smo se od vrijednih, ali i veselih ljudi poželivši im dalji uspjeh, ali i sigurni da će ga ostvariti.

Alija GALIJAŠEVIĆ

STANARI:

Formirano Društvo za vaspitanje i zaštitu djece

Na inicijativu Opštinskog savjeta za društveno vaspitanje djece, u Stanarima je 24. februara 1970. godine formirano Društvo za vaspitanje i zaštitu djece. Na osnivačkoj skupštini usvojena su Pravila društva, donesen orientacioni program rada i izabran Izvršni i Nadzorni odbor.

U programu su istaknuti osnovni zadaci društva: organizovanje društvenog i vaspitnog rada sa djecom u školi i mjesnoj zajednici, u Savezu pionira i drugim dječijim organizacijama, pokretanje inicijative za otvaranje školskih kuhinja i igrališta, organizovanje ljetovanja djece, te sticanje o socijalno neobezbjedenoj djeci, djeci bez roditelja i o djeci o kojoj se roditelji nedovoljno brinu. Društvo će, ne samo raspravljati o tim problemima, nego i poduzimati konkretne akcije i pokretati rješavanje pojedinih problema. Kao prvi neposredan zadatak istaknuta je akcija za otvaranje školske kuhinje pri centralnoj Osnovnoj školi »Partizan«. U daljem planu je akcija za uređenje igrališta u blizini škole.

Za predsjednika Izvršnog odbora društva izabrana je Kata Budulica, za potpredsjednika Duško Račić, a za sekretara Vladimir Radić, dok je za predsjednika Nadzornog odbora izabran Franjo Prstac.

J. V.

Uza

*Uzalud mi ulica poglede g
Uzalud opipavam vrijeme i
Uzalud za tobom ruke pru
Dok se noću bunovan snov
Uzalud se rastrojavam obu*

*Uzalud se tješim ponovnim
Uzalud se opijam vatrom o
Uzalud cvjetaju ruže u gal
Kradljivac sam uzaludan t*

*Uzaludan kopač iz podzemlje
Uzalud ču izgleda ribar po
Dok kroz tvoje tijelo teku*

TESLIĆ:

Oko 3.500 đ
Ner

Premjer zemljišta na području Stanara

U 1967. godini izvršeno je izlaganje podataka na javni avionsko snimanje dobojske uvid građanima počeće od 14. opštine, izuzev područja Stanara. Snimanje je izvršeno radi utvrđivanja podataka potrebnih za horizontalnu i visinu.

Da bi se ovaj posao dovršio sku predstavu terena, a u cilju njihovog korištenja za privredne, tehničke, naučne i u-

pravne svrhe, kao i za druge potrebe državnih organa, organizacija i građana. Isto tako,

na osnovu snimanja i premjera izradiće se i nov katastar zemljišta koji će poslužiti za privredne, upravne i statističke svrhe i kao osnova za utvrđivanje katastarskog prihoda.

Premjer na snimljenom području opštine već je gotov i

aprila ove godine. Nakon toga novi katastar stupaće na snagu početkom iduće godine.

Da bi se ovaj posao dovršio na čitavoj opštini, krajem pro-

šle godine sklopljen je ugovor sa Republičkom geodetskom upravom o izvršenju poslova premjera i na stanarskom pod-

ručju. Ovaj premjer biće za-

vršen u roku tri godine, a tro-

škove tog rada snosiće opština i Republika sa po 92 miliona starih dinara.

U ovogodišnjem budžetu opštine izdvojena je trećina ovih sredstava, a ostalo će se plaćati u iduće dvije godine. Prvi radovi u Stanari-

ma već su obavljeni veoma uspješno. Zalaganjem geometara Opštinske uprave za katastar, koji su na skupovima radnih ljudi po zaseocima i selima objašnjavali značaj premjera, a zatim i praktično pokazivali kako treba vršiti obilježavanje posjeda, posao obilježavanja izvršen je kvalitetno i na vrijeme. Sad se samo čeka na povoljno vrijeme, pada se i avionski snime obilježene parcele. Nakon toga uslijediće i druge operacije u čitavom kompleksu poslova premjera zemljišta.

Aktuelnosti

PRIJAVE PROMJEN

Počev od 14. aprila ove novog premjera zemljišta. Od tog dana građani bi tre-

Ponešto o bibliotekama

Prošle godine Narodna biblioteka Doboј otvorila je istureno odjeljenje u Stanarima. Napor koji je učinjen svakako privlači pažnju i jasno govori o pozitivnoj orijentaciji biblioteke koja uz materijalne i druge napore, bez pomoći sa strane iako je ovo vanredan posao, odvaja sredstava da bi knjiga doprla i u sela. Ali, ponekad najbolja namjera dobije u nekim uslovima sasvim drugi karakter. Naime, biblioteka u Stanarima nalazi se u kafani Zemljoradničke zadruge, nigdje nema natpisa da se tu nalazi biblioteka, a pored toga knjige su smještene u dotrajaloj vitrini. Sve bi se to moglo i tolerisati, ali, ipak, ne bi trebalo dozvoliti da biblioteka bude u kafani. Bez obzira kada je orijentacija kafane. Ako u Stanarima nije bilo druge prostorije — nije trebalo biblioteku ni otvarati. Saznali smo, recimo, da će se u nekim selima biblioteke zatvoriti iz prostog razloga što će se prostorije gdje se nalaze biblioteke pretvoriti u bifee.

Za rad biblioteke u Stanarima tražene su prostorije, traženo je da njom rukovodi prosvjetni radnik, ali nije se moglo sve to obezbijediti. Ako bi, recimo, biblioteka bila smještena u školi ona bi vremenom, kako je to praksa pokazala i u drugim selima, postala isključivo školska, što nije cilj ovih isturenih odjeljenja.

Biblioteka u Stanarima ima 1.000 knjiga i oko 160 čitalaca. Knjige su, uglavnom, iz dječje literature, što je donekle i razumljivo, jer gro čitalaca čine đaci. Međutim, nema knjiga iz stručne literature, prvenstveno iz poljoprivrede.

— Takvih knjiga — rekla nam je Milica Bjelobaba, upravnik biblioteke Doboј — imamo veoma malo. Nemamo sredstava da nabavimo ni knjige iz lijepe književnosti, ali bi u saradnji sa zemljoradničkom zadrugom, Poljoprivrednom stanicom, zajedničkim sredstvima mogli nabaviti potrebnu stručnu literaturu. Stručnjaci iz oblasti poljoprivrede mogli bi preporučiti kakva su djela iz stručne literature potrebna za pojedina područja u dobojskoj opštini. Time bi se mnogo učinilo na poljoprivrednom obrazovanju sela. Tu nisu potrebna velika sredstva, ali udruživanjem učinilo bi se više, mnogo više.

Svakako da biblioteke ne mogu ostati samo polje interesovanja ustanove zadužene za knjige nego i širih faktora zainteresovanih za opšti preobražaj sela.

Ambulanta u Vitkovcima

Pored novosagrađene škole selo Vitkovci, kao i druga susjedna sela sa područja opština Tešanj i Doboј, ove godine će dobiti i novu ambulantu. Dom zdravlja u Tešnju već je ugovorio izgradnju ovog objekta, koji će koštati preko 110 hiljada dinara. Sada se zdravstvene usluge stanovništva sa ovoga područja pružaju u prostorijama bivšeg zadržnog doma i ne odgovaraju osnovnim sanitarnim i drugim zahtjevima.

Međutim, nova ambulanta, čije se otvaranje predviđa već u septembru ove godine, raspolagaće ordinacijom, prebijalištem, laboratorijom, prostranom čekaonicom i drugim potrebnim uslovima.

Izgradnja ambulante u selu Vitkovci u sklopu je šireg programa unapređenja zdravstvenih prilika u opštini Tešanj, čiji nosilac je Dom zdravlja u Tešnju.

Al. G.

Poslije referendumu u Rudniku lignita Stanari kod Doboja

Svi glasali za pripajanje ,Titovim rudnicima'

■ Ubuduće stanarski kolektiv će poslovati u sastavu rudnika Kreka-Banovići što je garantija za vedriju budućnost

Višemjesečni pregovori i sastanak između Rudnika lignita u Stanarima kod Doboja i »Titovih rudnika« Kreka-Banovići napokon su privedeni kraj, urodili su plodom. U kolektivu stanarskog Rudnika u subotu je održan referendum o pripajanju »Titovim rudnicima«.

Prema podacima koje smo dobili u Rudniku u Stanarima od ukupno 281 zaposlenih na referendum je izašlo 256 radnika, a za pripajanje glasalo 254 zaposlena. To nesumnjivo govori da su radnici stanarskog Rudnika shvatili potrebu je poznato, Rudnik u Stanari-

povezivanja s većim partnerima i da u tome vide svoju dalju budućnost i perspektivu.

Treba, takođe, reći da je Radnički savjet »Titovih rudnika« nešto ranije donio odluku o pripajanju Rudnika lignita njihovoj radnoj organizaciji, pa će ubuduće ta dva kolektiva poslovati kao jedan.

Kako smo u nekoliko brojeva našeg lista već pisali, stručnjaci »Titovih rudnika« odavno pružaju svesrdnu pomoć kollektivu u Stanarima kako bi nastale teškoće bile što bezbolnije prebrođene. Naime, kako nije prebrođene. Naime, kako

ma već nekoliko godina nalazi zbog plasmana lignita. To je prouzrokovalo velike gubitke koji su ove godine dostigli 360 miliona starih dinara. Međutim, oni će biti sanirani. O tome se nedavno izjasnila i Skupština opštine u Doboju.

Dakle, iz svega proizilazi da su naredni dani za Rudnik lignita u Stanarima mnogo svijetlij. Oni treba da donesu potpunu rehabilitaciju cijelom kolektivu, nove uspjehe. Jer, ne treba smetnuti s umu da se očekuje i gradnja kapaciteta za hemijsku preradu stanarskog lignita koji mnogi stručnjaci smatraju jednim od najkvalitetnijih za proizvodnju, tako zvanog, švel-koksa.

Vitkovci preporođeno selo

Vitkovci, selo u kome je poznati partizanski borac i partijski rukovodilac Milan Radman formirao prvu partizansku četu u ovom kraju 1941. godine, izmijenilo je svoj lik. Mnogo toga čime ovo selo danas raspolaže i čime će raspolagati stvaralo se uz mnogo napora. Vitkovci su daleko od komunikacija, domaćinstva razbacana na velikom prostoru, a trebalo je poći tako reći od početka. I pošli su Vitkovčani i njihova zadružna. Od tog početka do danas može i da se nabraja. Pođimo od izgrađenog puta u dužini od oko pet kilometara, koji spaja dva dijela istog sela Gornje i Donje Vitkovce. Tu je i nova škola koju pohađaju i djeca susjednih dobojske i tesličke opštine. Izgrađena je i pošta, za koju su neki »poštari« tvrdili da će biti nerentabilna, a koja uspješno radi već nekoliko godina i mnogo znači za sve stanovnike ovog kraja i njihovu vezu sa svijetom. A u svijetu ima dosta Vitkovčana. Kažu da pisma stižu odasvud, sa juga iz Libije i sa sjevera iz Švedske i drugih zemalja. I ne stižu samo pisma. Sredstvima koja se zarađuju u selu i u zadruzi pridružuju se i ona iz drugih krajeva zemlje i iz inostranstva. To valjda najbolje znaju u zadruzi. Otvorili su 4 prodavnice u selu i jedan ugostiteljski objekat i kažu svi posluju uspješno.

Pomenuli smo prodavnice, ali zadružna ima razvijenu i kooperaciju sa proizvođačima, vrši otkup poljoprivrednih proizvoda čija vrijednost se ne mjeri samo desetinama miliona dinara. Zadružna ovdje za selo znači više nego bilo gdje, pomagala je sve akcije mještana.

Sada se pored elektrifikacije za koju je bilo potrebno graditi dugačak dalekovod i tri trafo-stanice, podiže zdravstvena stanica. Treba pomenuti i pomoć Skupštine opštine Tešanj, Doma zdravlja i drugih, koja je Vitkovčanima dobro došla i koju znaju da cijene. Ali, na onome što je učinjeno, naročito posljednjih 2—3 godine, neće se stati.

— Sada kada je riješeno ili se rješava ono najvažnije, razmišljamo i o još nekim našim potrebama koje moramo obezbijediti, kaže Krsto Bosić, upravnik zadruge, čovjek koji se saživio sa svojim selom i njegovim problemima. — Namjeravamo adaptirati dio zadružnog doma za fiskulturnu salu za potrebe škole i ujedno kao kino salu. Podršku i pomoć u tom pogledu obećali su odgovorni iz Skupština opština Tešanj i Dobojski. Potreban nam je i zajednički mjesni ured koji bi opsluživao nekoliko sela tešanske i dobojske opštine.

Eto, tako smo doživili Vitkovce, ljude ovog sela i ono što su svojim radom postigli.

Savo Petrović

RUDARI IZ STANARA—KORAK DO CILJA

Poslije gotovo godinu i po dana od uvođenja prirudne uprave, krajem avgusta u Rudniku lignita u Stanarima je konstituisan Radnički savjet. Od tada pa nadalje članovi organa upravljanja ulaze velike napore za rješavanje sadašnjih teškoća u Rudniku. Najvažniji zadatak ovog kolektiva, kako nam je rekao Josip Budulica, predsjednik Radničkog savjeta Rudnika lignita, je ostvarenje planirane proizvodnje u narednoj godini. I stručnjaci i rudari smatraju da će plan od 180.000 tona lignita bili ispunjen.

Ali — da se vratimo nekoliko mjeseci unazad. Uz pomoć Skupštine opštine i drugih faktora sanirani su gubici, a to je bio uslov za stupanje u integraciju sa Titovim rudnicima "Kreka—Banovići". Višemjesečni pregovori i saradnja između Rudnika u Stanarima i Titovih rudnika urođili su plodom. Radnički savjet Titovih rudnika se pozitivno izjasnio, a rudari iz Stanara su se na referendumu avgusta ove godine odlučili za integraciju.

Ovo je bila kruna uspešnog rada na sanaciji ranijeg stanja u Rudniku koje je bilo veoma kritično. Početkom 1969. godine, poslije uvođenja prirudne uprave, grupa stručnjaka iz Titovih rudnika sagledala je stanje u Stanarima i konstatovala, između ostalog, da proizvodnja i nije mogla da se izvršava zbog niza organizaciono-tehničkih propusta, da nije bilo nikakvih priprema u 1968. i prva tri mjeseca 1969. godine pa zbog toga nije bilo pripremljenog uglja za proizvodnju, da se radovi u jamama obavljaju mimo utvrđenih i stručnih elemenata...

Odlični rezultati pougljavanja stanarskog lignita

Zbog tih i drugih razloga nije izvršena planirana proizvodnja, a tako je bilo i u nekoliko mjeseci ove godine. U sanacionom programu i projektu utvrđen je način priprema, proizvodnje i koncentracije radova u jednoj jami, dok bi jedna jama bila zatvorena. Ovaj program se, uglavnom, provodi i pored niza teškoća. U oktobru prešle godine zajednička grupa oba rudnika izradila je proizvodno-tehnički i ekonomski-finansijski pregled opravdanosti integracije Rudnika lignita u Stanarima sa Titovim rudnicima "Kreka—Banovići". Predložene mjeru u programu su realizovane, a poslije toga izvršene su dvije probe pougljavanja stanarskog lignita u retortnim pećima. Destilacija u Tesliću. Dobiveni su odlični rezultati kako laboratorijski tako i među potrošačima ovog proizvoda.

Pored provjere kvaliteta stanarskog polukoksa tu je i rad na prikupljanju ponuda za buduće kapacitete i to do 60.000, 100.000 i 150.000 tona švelkokosa. Zatim i rad na izradi programa i projekta dnevног kopa u dvije varijante — 600.000 i 1.000.000 tona uglja godišnje.

Svi ovi poslovi radeni su uz velike napore i odricanja cijelog kolektiva stanarskog rudnika. Treba reći da je utvrđen i projektno-programski zadatak otvaranja i eksplotacije površinskog kopa. Početak proizvodnje površinskog kopa predviđen je za sredinu avgusta 1971. godine, a puna proizvodnja 1. januara 1972. U Rudniku lignita su sada u toku završni radovi na eksproprijaciji zemljišta.

Konačno, treba pomenuti da je stručna grupa Titovih rudnika krajem prešle godine izradila analizu o mogućnostima plasmana elektrokoks-a u Stanaru. Urađena je i tehnološko-ekonomska analiza opravданosti proizvodnje elektrokoks-a iz stanarskog lignita, kao i dopuna programa za preradu lignita.

To su, eto, samo neki poslovi urađeni za vrijeme trajanja prirudne uprave. Kakvo je stanje danas; šta sutra čeka rudare iz Stanara? To su pitanja na koja smo potražili odgovore među stručnjacima ovog kolektiva. Isto tako, zamolili smo i Josipa Budulicu, predsjednika Radničkog savjeta da i on odgovori na ovo pitanje.

Ostvarenje plana u idućoj godini — saniranje gubitka u 1970.

Zadatak je organa upravljanja, a i svih članova kolektiva da se dosljedno sproveđe utvrđeni program razvoja, rekao je Budulica. Radnički savjet će morati efikasno da rješava sadašnje probleme — nisku proizvodnju, neopravdano bolovanja, nedisciplinu... Naučno, moramo uložiti sve snage da plan proizvodnje za iduću godinu koji iznosi preko 180.000 tona ostvarimo u potpunosti jer čemo jedino na taj način saniратi ostvarene gubitke u 1970. godini.

Izlaz iz sadašnje, prilično teške situacije Rudnički savjet Rudnika lignita u Stanarima vidi u maksimalnom zaštitu svih zaposlenih radnika, stručnom obavljanju poslova, smanjenju bolovanja i izostanaka sa posla, većoj štednji, itd.

Svjesni smo, istakao je Budulica, da se više nemamo kome obratiti za podmirenje gubitaka i zato moramo preduzeti sve mjeru da izgubljeno nadoknadiamo. Da bismo u svojim nastojanjima uspjeli neophodno je da imamo ozbiljniji odnos prema radu, povećamo broj stručnjaka, bolje koristimo kapacitete, radno vrijeme i mašine...

Mislim da nam je u realizovanju naših planova velika olakšica i to što imamo obezbijeden plasman i za 180.000 tona.

U razgovoru sa stručnjacima Rudnika lignita u Stanarima saznali smo da su sadašnji uslovi rada pričično teški, jer kapaciteti za proizvodnju praktično ne postoje s obzirom da se postopeč jama nalazi na kraju iskoristenosti. Obezbjedenjem dubinskih bunara koji su u izradi biće moguće povećati korištenje preostalih minimalnih količina uglja za eksplotaciju. Otvaranje novih jama ni ekonomski, ni tehnološki u našim uslovima, kažu u Stanarima, nije moguće.

Jedino rješenje je otvaranje dnevнog kopa, a za to treba obezbijediti velika sredstva.

Pitali smo stručnjake — ima li izlaza iz sadašnje situacije?

Izlaz postoji — glasio je odgovor. Prije svega, izlaz je u velikom zaštitu svih zaposlenih radnika, zatim snažnijoj aktivnosti organa upravljanja, Saveza sindikata i Saveza komunista. Ali, u prvom redu mora se ispuniti plan proizvodnje za iduću godinu koji je između 180.000 i 200.000 tona. To nam omogućuje povećanje ličnih primanja i saniranje gubitaka nastalih u ovoj godini.

Na kraju, jedno od veoma važnih pitanja je i obezbijedenje i solidno nagradivanje dovoljnog broja visokostručnih kadrova — inženjera rudarstva, mašinstva, zatim ekonomista, itd. U tom pravcu stvaraju se i uslovi da se visokostručnim kadrovima pored dobrih primanja obezbijedi i poseban dodatak za rad na ovom terenu i stvaranje u našim uslovima. I Radnički savjet i svi rudari su za ovo rješenje.

Rudari Rudnika lignita u Stanarima i »bijeli rudari« Rudnika nemetala u Doboju — pogona Rudarsko-metalurškog kombinata Zenica svečano su obilježili Dan rudara — 21. decembar. Članovima oba radna kolektiva upućujemo srdačne čestitke i želimo mnogo uspjeha u radu.

Za bolju sutrašnjicu

◆ PREDVIĐENIM INVESTICIJAMA I OTVARANJEM NOVOG KOPA »RAŠKOVAC«, ČIJE SU ZALIHE VEOMA VELIKE, STANARSKI RUDNIK CE SE PO SVOJ PRILICI RIJEŠITI NE SAMO SADAŠNJIH, NEGOT SVIH DRUGIH BRIGA

Rudnik lignita Stanari do nedavno je bio česta tema razgovora i diskusija na svim forumima u dobojskoj opštini. Položaj ove radne organizacije ni malo nije bio zavidan i to je osnovni razlog što su se mnogi bojali za njenu sudbinu, za sudbinu njenih radnika koji su, takođe, strahovali za svoju sutrašnjicu. Za sve to bilo je osnova, jer neki podaci govore da je situacija bila vrlo kritična. Na primer, ukupna proizvodnja od 1966. do 1970. godine skoro da je bila neznačna. Proizvedeno je svega 467.300 tona uglja. To je, uz još neke faktore, glavni razlog ostvarenog gubitka od preko šest miliona dinara. Mislio se da je jedini izlaz u likvidaciji. Na nju su neki već pomicali. Međutim, nadeno je najpametnije rješenje. Dobojска opština stisla je zube i pružila spasonosnu ruku. Iz Fonda zajedničkih rezervi Skupština opštine izdvojeno je tri miliona 960 hiljada dinara i to je bilo dovoljno za povod da i kolektiv iz rezervnog fonda radne organizacije izdvoji 957 hiljada. Gubitak ostvaren u ovoj godini od milion 100 hiljada saniraće se povećanom proizvodnjom koja se previđa u 1971. godini.

Malo paradoksalno zvuči da je najveća proizvodnja rudnika ostvarena 1966. godine — 149 hiljada tona uglja, kada je ostvaren i najveći gubitak — 760 hiljada dinara. Samo godinu dana kasnije (1967. godine) proizvodnja je spala na svega 69.500 tona, da bi se u 1968. godini nešto povećala — na 85.700 tona.

Razumije se da u ovakvim uslovima poslovanja nije moglo da bude bilo kakve riječi o stimulansu radnika, o njihovom adekvatnom nagradivanju. Lični dohoci su u vremenu od 1966. do 1968. godine iznosili svega 400 do 450 dinara, da bi tek 1970. porasli na 750 dinara.

Šta je to što je uticalo na stvaranje tako loših poslovnih rezultata?

— Ima više činilaca — kaže Pero Jovićić, direktor Rudnika — Osim naglog pada proizvodnje poslije 1966. godine, na dalje poslovanje Rudnika dosta je uticala i znatno niža prodajna cijena uglja, zatim velika istrošenost sredstava za rad, loši uslovi za rad koji su povećavali ionako visoke troškove i slično. Sve to dovodilo je naš kolektiv na rub propasti. Tek smo ove godine uspjeli da nademo sebe, da utvrđimo šta treba da radimo. Glavni cilj nam je bio da stabilizujemo proizvodnju, povećamo produktivnost

rada kako bi se obezbijedilo dohodak kojim bi se podmirili svi troškovi.

Iduća godina je prelomna za Rudnik. Planirana je proizvodnja od 180 hiljada tona uglja i ukoliko se realizuje predstavljajuće velik skok u odnosu na proizvodnju ranijih godina. Istina, ima još ozbiljnih problema, ali oni nisu takve prirode da se ne bi mogli da riješe.

— Sredstva za proizvodnju — rekao nam je dalje Jovićić — zadaju nam veliku glavobolju. Međutim, bez obzira na tu nužnost, moramo biti vrlo oprezni prilikom njihove zamjene i nabavke, jer pitanje je koliko će i gdje biti moguce ta sredstva upotrijebiti poslije prelaska sa jamske proizvodnje na proizvodnju iz dnevнog kopa. Po mom mišljenju momentano nam je najaktuuelnije da izvršimo sve pripreme za proširenje rudnika, a to znači da moramo prvenstveno da zadržimo i obezbijedimo potreban stručni kadar, njihovo nagradivanje i stvaranje znatno boljih životnih uslova. Obezbiđediti, zadržati i korisno zapošliti stručne kadrove u ovom rudniku, pod sadašnjim uslovima nije lak i jednostavan posao. Zato je neophodna podrška cijelog kolektiva i njegovo razumijevanje prema ljudima odgovornim za dalji razvoj Rudnika.

Rudnik u Stanarima momentano ima četiri inženjera, a za normalan rad biće mu potrebna još najmanje tri. Međutim, pitanje je kada će do njih doći, jer osim velike potražnje ove vrste kadrova, velika konkurenčija stanarskom rudniku su rudnici koji mogu da im obezbijede sve ono što ovaj momentano nije u mogućnosti.

Kada je riječ o daljim planovima za potpuno ozdravljenje Rudnika, Jovićić kaže:

— Za nas izvjesno ohrabrenje predstavlja činjenica da je do sada oko 80 odsto naše proizvodnje već prodato. Međutim, da bi obezbijedili trajno egzistiranje Rudnika, njegovo proširenje, povećanje proizvodnje, neophodno je da se što prije dobiju sredstva od Investicijske banke Sarajevo. Kompletna dokumentacija za dobivanje investicija i program za dnevni kop kapaciteta 600 hiljada tona godišnje predati su ovoj instituciji, a to su učinili i Titovi rudnici. Sve zavisi hoće li se i kada dobiti traženi komercijalni krediti. Da bi 1972. godine dosegli planiranu proizvodnju, neophodno je da već na proljeće otpočnu

Rudari na redovnom poslu

radovi na proširenju i rekonstrukciji našeg rudnika.

U sklopu investicija za proširenje Rudnika najznačajnije je otvaranje dnevнog kopa »Raškovac« čija se ležišta uglja odlikuju jednostavnom gradom. Močnost čistog uglja na osnovu istražnih bušotina kreće se u prosjeku 15 metara. Pored drugih osobina koje idu u prilog kvalitetu, kopa »Raškovac« ima još jednu prednost: od sepragacije do kopa udaljenost je svega 1.000 metara tako da je transportovanje uglja i otkrívke može riješiti pomoću transportne trake, a u dužini od 830 metara postoji i industrijski kolosijek tako da je i to povoljna okolnost. Na ovom kopu treba da se otkrije oko 20 miliona 600 hiljada kubnih metara jajovine prema osam miliona 800 hiljada tona čistog uglja. Predviđeno je eksplotacijom od 600 hiljada tona godišnje, vijek trajanja ovog

kopa iznosice 15 godina.

— Realizacija otvaranja kopa »Raškovac« — istakao je Jovićić — uslovljena je investicijama i zato je teško reći kada ćemo dočekati dan njegove potpune eksplotacije. Bez obzira na to, dužan sam da izrazim zahvalnost svim radnicima našeg kolektiva — pomoćnim kopačima, kopačima, zanatljima, nadzorno-tehničkim osoblju i ostalim službenima na dosada uloženim naporima u saniranju stanja u Rudniku. Zahvalnost u ime kolektiva upućujem i Titovim rudnicima za pružanje velike materijalne i tehničke pomoći u ovoj godini.

— Svim rudarima čestitam novu 1971. godinu sa željom da ih i dalje prati sreća u svakoj smjeni i na svakom radnom mjestu i da srećno izvrše sve svoje zadatke, a time i zadatke našeg kolektiva.

Svim svojim potrošaćima,
poslovnim prijateljima
i građanima Jugoslavije

čestitamo

NOVU 1971. GODINU

RUDNIK LIGNITA
U STANARIMA

Ulez u jednu od jama Rudnika u Stanarima

Nusret Šahović, direktor preduzeća, predaje poklon Boži Simiću

USPJEŠAN RAD PREDUZEĆA ZA PRIKAZI VANJE FILMOVA »PARTIZAN« U DOBOJU

Sve veći broj gledalaca na selu

◆ PROŠLE GODINE OPREMLJENA KABINA U GRADSKOM BIOSKOPU I TRI SEOSKA KINO-CENTRA: KOTORSKOM, PODNOVLJU I STANARIMA ◆ PLAN ZA OVU GODINU: IZGRADNJA LJETNE KINO-BAŠTE, OTVARANJE DVA NOVA SEOSKA KINO-CENTRA ...

Preduzeće za prikazivanje filmova »Partizan« Dobojski (ranije Kino »Partizan«) uspješno je završilo poslovnu 1970. godinu. Osnovna misao rada temeljila se na postavci »priči film ne samo kao sredstvo umjetničkog doživljaja nego i zabave, instrukcije, informacije i propagande«.

— Pored osnovne djelatnosti: približavanje filmova — rekao je Nusret Šahović, direktor Preduzeća za prikazivanje filmova »Partizan« u Doboju na svečanoj sjednici Radne zajednice — organizovali smo i niz drugih formi i oblika pogodnih za reproduktivnu kinematografiju kao što su prikazivanje ciklusa vrijednih filmskih ostvarenja u svijetu i našoj zemlji, a nastojali smo prikazati i književna djela na filmu, školsku lekturu. Maksimalno smo se angažovali na prezentiranju dječjeg filma malim — najvećim gledaocima.

U programu za 1971. godinu Preduzeće za prikazivanje filmova »Partizan« u Doboju u osnovnoj djelatnosti zadržće isti princip, ali će program u svakom slučaju biti obimniji, raznovrsniji, potpuniji... Ipak, taj program je podređen repertoaru uvezenih i proizvedenih filmova na našem tržištu.

Prošle godine ovaj kolektiv uložio je znatna sredstva u opremanje kabine sa najsvremenijim kino-projektorima u gradskom bio-

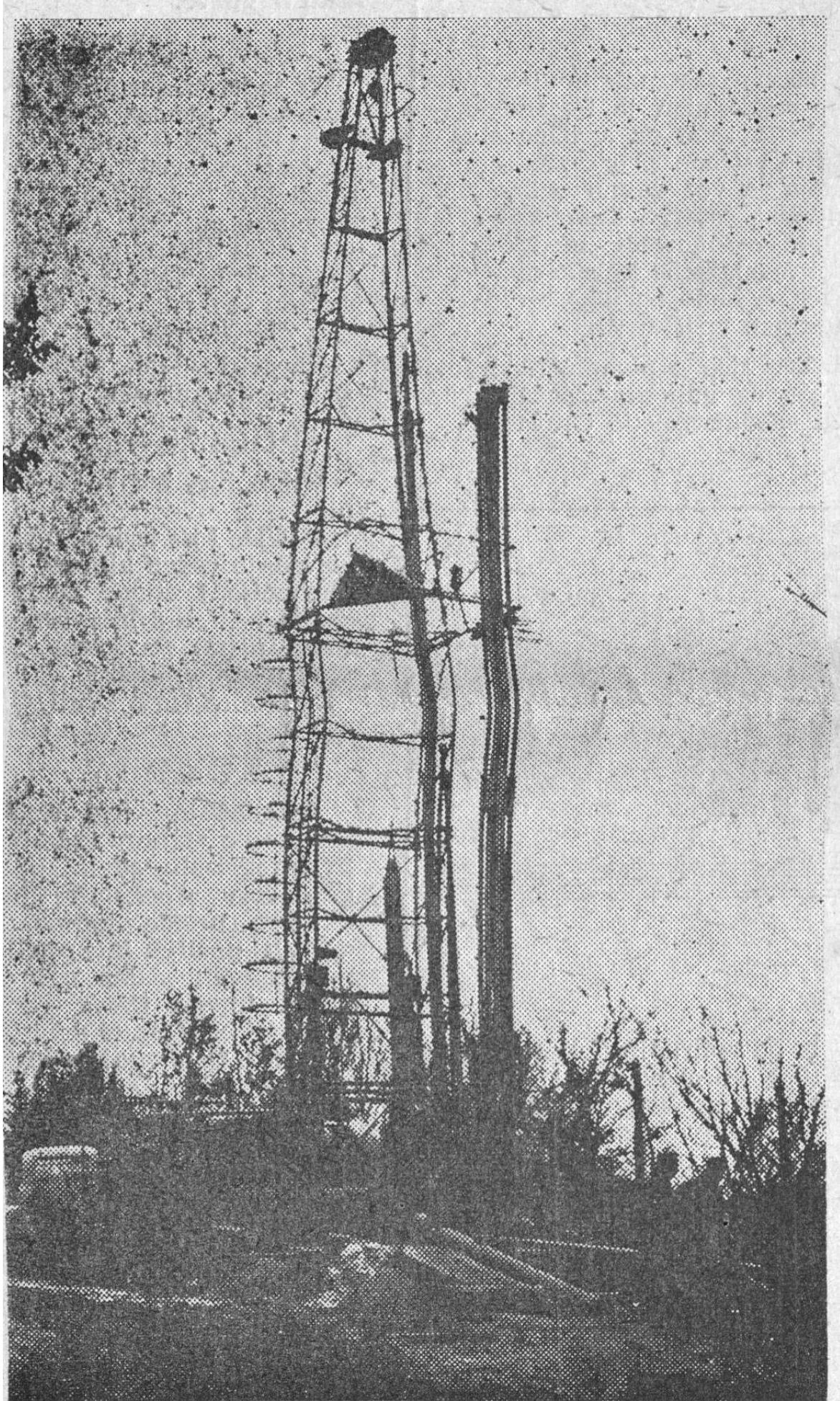
skopu i opremanje tri seoska kino-centra u Kotorskom, Podnolju i Stanarima.

— Program investicija i u ovoj godini je obiman — istakao je Šahović. — Planiramo izgradnju ljetne kino-baštice u gradu, otvaranje dva nova kino-centra u selima, kupovanje komplet projektila za još jednu pokretnu ekipu, uvođenje centralnog grijanja u salu gradskog bioskopa...

Na sjednici je rečeno da je uočljivo opadanje broja gledalaca filmskih predstava u gradu, ali je zato broj ljubitelja filma u selima sve veći. Zato je i dobar dio programa u prošloj godini, a tako će biti i 1971. godine, bio i orijentisan na seoske predstave. Treba reći da je repertoar gradskog kina i tri stalna seoska centra bio uglavnom sastavljen na osnovu zahtjeva publike i trenutnog repertoara na našem tržištu.

— Želio bih na kraju reći — zaključio je Šahović — da smo naše uspjehe postigli zahvaljujući velikom zalaganju svih članova kolektiva, ali i vanjskih saradnika: Bože Simića u Osječanima, Ibrahima Hurtića u Grapskoj i Čede Nikolića u Stanarima. Veliku podršku u našim nastojanjima da film približimo gledaocima pružili su nam Žarko Starčević iz Kožuha, Simo Ožegović iz Podnolja i Ivica Kabelka iz Doboja.

S. PETROVIĆ

U RUDNIKU LIGNITA U STANARIMA uveliko se radi na modernizaciji proizvodnje. Na slici: bušača garnitura za bušenje dubinskih bunara koji će služiti za odvodnjavanje
Snimio: O. KIKIĆ